

Kako s prehrano?

Javna razprava v zvezi s sprejetjem novega zakona o združenem delu brez dvoma ravno v tem zaključnem obdobju terja od sindikatov veliko zavzetosti in truda. Posvečati se morajo v prvi vrsti kritičnemu pretresu tistih pomembnejših, ki jih je razprava razkrila, poskrbeti — hkrati z ZKJ — za odstranjevanje nezdravih in nesamoupravnih pojavov. Izhodišče sindikatov pri tem je, da je uspešna akcija tista, ki se opre na lastno politično učinkovitost, vsebino in metode dela pri uresničevanju ciljev vse naše družbe.

Veliko govorimo o uveljavitvi dohodkovnih odnosov v industriji in drugod, o takšnih in drugačnih problemih. Zato je morda prav sedaj tudi primeren čas, da kritično pretresamo vprašanja v zvezi z družbenim standardom.

Ugotavljamo, da je delovna žena po eni strani preobremenjena z delom na delovnem mestu in doma ter da zato nima ne časa, ne interesa za dopolnilno izobraževanje in družbeno-politično udejstvovanje. (Seveda moramo pri tem poskrbeti tudi za socialistično preoblikovanje naše lastne miselnosti v zvezi s funkcijami in dolžnostmi žensk). Pri tem pa se ženska pogostokrat bori še z neizogibnim nočnim delom v nekaterih poklicih (n. pr. v zdravstvu) in z vsakdanjimi finančnimi problemi.

Na tem mestu se ne mislim poglobljati v njihov izvor — bodisi, da so realni dohodki družine nizki, bodisi da so posledica potrošniške mrzlice. Menimo, da s takšnim stanjem ne moremo biti zadovoljni — namreč, da je skoraj polovica zaposlenih (in to ženski del te populacije) več ali manj politično pasiven in nezainteresiran, to pa predvsem v svojo lastno škodo.

V kritičnih analizah smo nadalje ugotovili, da je vsakdanja nabava kvalitetnih in cenjenih živil ter njihova priprava eno tistih opravil, ki poleg čiščenja in vzdrževanja stanovanja delovno ženo najbolj obremenjuje.

Kako smo doslej poskrbeli za ta problem? Mislim, da premalo. Regresiran topel jutranji obrok za vse zaposlene in šolsko mladino v neposredni bližini delovnega mesta oziroma izobraževalne ustanove naj bi bil eno temeljnih izhodišč družbenega standarda, obstoječe splošne objekte družbene prehrane bi morali posodobiti in razširiti. Cene kvalitetnih, predvsem z beljakovinami bogatih obrokov bi morale biti dostopne vsem, ki se želijo hraniti v teh objektih in takšen način prehranjevanja moramo še pospeševati.

Z družbeno akcijo se bo treba zavzeti tudi za postopno preoblikovanje prehrabnih navad — človek mora použiti pred delom topel in hranilen obrok, da bo njegovo delo produktivno in varno, itd., itd.

Tudi z odnosi med proizvajalci živil, živilsko industrijo, trgovino in potrošniki še ne moremo biti zadovoljni. Ti odnosi morajo v bodoče teme-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Delež sindikata naj bo še tvornejši

„Ni razloga niti za paniko, niti za samozadovoljstvo“, je menil generalni direktor ZP Jože Hujs med debato, ki se je razvila na zasedanju sindikalnega odbora ZP Iskra v sredo, 15. septembra.

V oceni polletnih rezultatov naših delovnih kolektivov je prvi spregovoril Edi Delopst, direktor področja za ekonomiko. Po njegovi oceni smo na nekaterih področjih dosegli dokaj pozitivne rezultate, medtem ko drugih vseh začrtanih ciljev iz raznih razlogov, žal, nismo dosegli. Predvsem je pri tem opozoril na vprašanje zalog, ki očitno postajajo posledje točka, na kateri bomo morali začeti bojevati boj z vso doslednostjo in iznajdljivostjo. Vsekakor so zaloge zdaj porasle že za 37 %, kar zahteva nedvomno vso kritično pozornost. Tudi dohodkovnih odnosov se bomo očitno morali lotiti bolj zavzeto, kot smo to pereče področje obravnavali doslej. Pač pa nam je uspelo zavezati pretirani val zaposlovanja. Preoster pa je bil prehod na novi sistem plačane realizacije.

Prav bi bilo, da bi odpravili pomanjkljivosti, ki so se pri tem prehodu pokazale. Vzpodbudno je vsekakor tudi to, da v zadnjem času čutimo že večje oživljanje proizvodnje in prodaje.

Sicer pa je predsednik sindikalne organizacije SOZD Iskra Jože Čebela poudaril dejstvo, da so se med delavci ponekod pojavile pripombe, češ da je nastal prevelik razkorak v nagrajevanju za isto delo v različnih branžah: včasih tudi do 1300 dinarjev!

Generalni direktor pa je načete stvari uravnovešal: „Zmeniti se

moramo, kaj lahko naredimo! Ne moremo se zdaj dogovarjati o nekih sanacijskih ukrepih ter pri tem za doseganje izgube validi vso krivdo na ljudi!“ Po njegovem mnenju se je tudi za naprej treba izogibati nerealnih ciljev, ki jih ni moč doseči, ali ki niso v naši moči, prav tako kot je po drugi strani nedopustno, da pod nerealnimi številkami skrivamo stvari, ki bi jih morali in mogli popraviti. Čeravno bi lahko na mnogih mestih znotraj ZP našli krivdo za to in ono pomanjkljivost, oz. napako, nas to ne sme voditi, ne v malodušje, ne v neupravičeno ponašanje, ampak je treba budno in vztrajno težiti k izboljšanju sedanjega stanja.

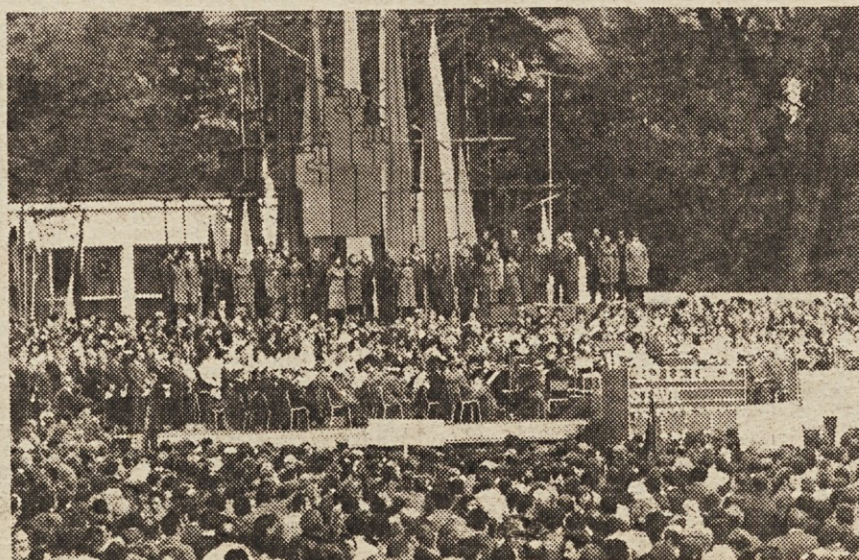
Jože Hujs se je konkretno ustavljal pri vprašanju produktivnosti in osebnih dohodkov. Naglasil je, da nam je ušla iz rok zveza med dejansko produktivnostjo in rastjo OD. Sicer so razlike med dohodki normalne, saj ne delamo vsi enako in enako dobro, toda pomembno je, da so te razlike opravičene! Če niso, potem take razlike večanja produktivnosti prej zavirajo, kot pospešujejo. V razpravi, ki se je razvila, je Srečko Mlinarič, sekretar republiškega odbora sindikata delavcev elektrokovinske industrije dodal, da je bilo, žal, iz debate predsednikov delovnih organizacij premalo čutiti, kaj je bilo v organizacijah res narejenega in kaj so k temu prispevali s svojo aktivnostjo tudi sindikati in družbenopolitične organizacije.

Poudaril je, da bi moralo tako vodstvo podjetja, kot družbenopolitične organizacije s sindikati po analizah s terena pregledati, kje so se stvari zaostriale. Samo če bomo vedeli,

(Nadaljevanje na 2. strani)



Z zasedanja sindikalne konference ZP Iskra.



Pogled na prizorišče veličastne proslave v Kranju.

Za boljše življenje je treba več in bolje delati



Predsednik CK ZKS France Popit med slavnostnim govorom v Kranju.

V nedeljo, 19. septembra t.l. je bila v Kranju osrednja slovenska proslava v spomin na začetek velike tekstilne stavke pred štiridesetimi leti, ki so jo tedaj organizirali tekstilni delavci največjih takratnih tekstilnih tovarn v Kranju — Jugočeška, Jugobruna in Inteks.

Proslava, ki so jo prav tako, kot pred 40 leti sam začetek stavke, najavile tovarniške sirene, je v Kranj privabila okrog 30.000 udeležencev, med katerimi so bili tudi številni gostje Sergej Kraigher, dr. Marjan Brecelj, Mitja Ribičič, ing. Andrej Marinc in drugi.

Udeležence proslave je najprej pozdravil predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Janez Barborič.

Nato je predsednik CK ZKS Franc Popit imel slavnostni govor, v katerem je govoril o revolucionarni dejavnosti slovenskih tekstilnih, gradbenih in drugih delavcev, ki so pred štirimi desetletji, v boju za svoje pravice izbojevali pomembno zmago, zlasti pa utrdili enotnost delavcev, pri čemer je odločilno vlogo odigrala komunistična partija, kot glavni pobudnik in organizator revolucionarnega delavskega delovanja.

Presednik France Popit je zgodovinski del svojega slavnostnega govora zaključil z naslednjim:

„Stavke tekstilnih in gradbenih delavcev pred štiridesetimi leti na Slovenskem so razkrile revolucionarno silo prebujenega delavskega razreda in izrazile njegovo visoko razredno zavest in organiziranost. Politično so osvobodile vse plasti delovnega ljudstva in jih pritegnile v enoten boj proti vladajoči buržoaziji, ki se je vse očitneje opirala na fašistične sile v svetu in boju protidemokratskim težnjam delovnega ljudstva jugoslovanskih narodov. Zato ni naključje, marveč zgodovinska zakonitost, da je delavski razred Slovenije s svojo komunistično partijo na čelu tudi v časih fašistične okupacije lahko zbral okrog sebe vse demokratične sile v enoten narodnoosvobodilni boj, v katerem je hkrati z nacionalno osvoboditvijo izvojeval tudi socialno osvoboditev vseh zatiranih in izkoriščanih ljudi.“

V nadaljevanju svojega govora je France Popit med drugim dejal: „Inflacija, naraščanje cen, strukturna neuskajenost gospodarstva učinkujejo na življenjsko raven in se delavcem kažejo kot od njih odtujena sila. Delavec, samoupravno organiziran v temeljnih organizacijah združenega dela, se mora čimprej znebiti slehernega varuštva, ki ga neizogibno poraja družbena odtujenost sredstev od delavcev, ter se na podlagi dohodka, ki ga ustvarja, samoupravno vključiti v celoten sistem družbene reprodukcije. Organizirano mora obvladovati celoten proces dela in proizvodnje, vključno s svojim minulim delom.“

V naši družbenoekonomski politiki bomo morali ravnati tako, kot je predvideno v osnovah srednjeročnega programa razvoja Slovenije. Razvijali bomo tiste organizacije združenega dela in tiste dejavnosti, ki lahko zmanjšujejo naš zunanje-trgovinski primanjkljaj bodisi s povečevanjem izvoza ali nadomeščanjem uvoza. V vseh drugih bodo morali začeti razmišljati o tem, kako se prilagoditi takšni usmerjenosti. Marsikatera delovna organizacija bo morala zaradi tega preusmeriti svojo proizvodnjo. To ni enostavno. Saj lahko povzroči težke socialne in politične posledice. Seveda bomo morali takšne probleme reševati tudi solidarno. Ne bomo jih reševali tako, da bi ohranjali staro stanje, marveč tako, da jih bomo vključili v okvire načrtnega gospodarskega in družbenega razvoja. Samo tako bomo lahko zagotovili bolj uravnotežen gospodarski razvoj v Sloveniji in Jugoslaviji. To pa, povedano z drugimi besedami, pomeni, da ne moremo iskati izhoda iz sedanjih zaostrenih gospodarskih razmer v bolj ali manj ugodnih instrumentih gospodarske politike, ampak predvsem v povečevanju storilnosti na vsakem delovnem mestu, v sleherni temeljni organizaciji združenega dela, pa tudi v celotni družbi. Sindikati bodo morali odkrito in stalno krečiti zavest o tem, da moramo, če hočemo bolje živeti kot zdaj, delati več, bolje in ceneje.“

Ob koncu se je slavnostni govornik dotaknil še dogodkov na Koroškem in Gradiščanskem, kjer ob nespoštovanju določil 7. člena državne pogodbe avstrijska vlada izvaja vednohujši pritisk nad slovensko in hrvaško narodnostno manjšino in neodgovorno dopušča oživljanje nacistične dejavnosti.

France Popit je o solidarnosti delovnih ljudi in celotne naše samoupravne družbe dejal, da najbolj prihaja do izraza prav pri zbiranju in nudenju pomoči Posočju, ki so ga tako hudo prizadeli katastrofalni potresni sunki v maju in pred dnevi.

Na proslavi so se zvrstili nato recitatorji v delovnih oblekah, zaorile pa so pesmi več stotih pevcev, s proslave pa so udeleženci poslali tudi pozdravno brzozavko predsedniku Titu.

Dober posel s turškim Imeskom

Že več kakor osem let so v Železnikih izdelovali motor za šivalne stroje. Motor so razvili sami, design pa je izključno delo Iskrinih strokovnjakov. V okviru mednarodne tehnične pomoči so ga letos v celoti prodali turški firmi IMESKO.

Motor so v Elektromotorjih izdelovali večinoma za Bagatovo tovarno šivalnih strojev. Konstruiran je za zunanjo vgradnjo, ker pa izdelovalci šivalnih strojev, med njimi tudi Bagat prehajajo na znotraj vgrajene motorje, je za Iskro v Železnikih vse manj zanimiv. Zato so naredili ta know-how posel. Celotno dokumentacijo in inštrukcije za proizvodnjo so prodali za 98.000 švicarskih frankov. Tehnična pomoč pa ne vsebuje le prodaje proizvodnje, ampak tudi poznejšo kontrolo kvalitete proizvodnje med proizvodnim procesom in pri razvoju ostalih izvedb glede na moč in nape-tost.

Ta kontakt med turškim partnerjem in Iskro še zdaleč ni prvi. Vendar v Elektromotorjih menijo, da bi Iskra izvoz v Turčijo lahko zelo povečala. Posebno se zanimajo za uvoz malih motorjev, za uvoz licenc in izkušenj, saj so tovrstne proizvode doslej izključno uvažali. Matevž Šmid in Branko Hrobat, ki sta se z Imeskom dokončno dogovorila za ta posel

navezati stike in prositi za soglasje vse do dedkov in babic.

Komercialnega direktorja smo prosili za kratek razgovor o poslih Iskra - Imesko. Ustregel nam je.

Gospod Mehmet Ressaymaglu, nam predstavite vašo firmo? Naša firma IMESKO ima svoje poslovne in proizvodne prostore v zgodovinskem Izmiru, ki jo vsi bolj poznate po zgodovinskem imenu Smirna. Zaposlenih imamo 115 delavcev v proizvodnji in 25 uslužbencev v upravi in strokovnih službah. Smo prva in edina tovarna malih elektromotorjev v Turčiji in tovarna gospodinjskih aparatov. Izdelujemo elektrotehnične izdelke in sicer: ročne mešalnike za kuhinjo, aspiratorje za preproge, omarice za kopalnice, sušilnike las, električne peči in kaloriferje ter gril, električni pekač za peko na žaru.

Bi nam kaj povedali o vaših poslih z Jugoslavijo in Iskro? Z Iskro smo navezali prve stike že pred petimi leti. Ko smo iskali proizvajalca malih elektromotorjev smo se obmili na italijansko firmo Girmi in tam so nas napotili v Iskro in nam zagotovili, da bomo tam dobili solidno robo. Sodelujemo še z nekaterimi artikli.

Elektromotor za šivalne stroje, ki ga zdaj osvajamo naj bi bil šele začetek poglobljenega proizvodnega in



Mehmet Ressaymaglu, komercialni direktor Imeska

jem in odlična atmosfera so prispevali k izpolnitvi obojestranskih interesov. Tako sem ob srečanju z direktorjem Žumrom v Široki potrošnji dobil najboljši vtis o vašem podjetju. Pa tudi inženirja Šmid in Hrobat, s katerimi smo se največ dogovarjali o sedanjem poslu okrog motorja za šivalne stroje, sta poslovna sogovornika z najboljšimi kvalitetami.

Gospod direktor, kaj mislite o Iskrinih tehničnih kvalitetah?

Že več kakor 15 let hodim skozi Jugoslavijo, odkar funkcionira avtocesta. Iz leta v leta vidim velikanski napredek gospodarstva, saj tovarne kar pred očmi rastejo iz tal. Iskra, ki jo poznam od blizu, pa je gotovo eno najboljših in najsposobnejših firm in tako je poznana po vsej Evropi. Kakor sem že rekel, so nam vaše podjetje priporočili, ko sem iskal najboljše ponudnike na zahodnem tržišču. Kolikor morem presoditi, sem pač ekonomist in jurist, vendar tudi v tehničnih vprašanjih nisem laik, je Iskra močan tehnični in strokovni dejavnik znan po vsem svetu, zlasti v elektroindustriji v Sredozemlju.

F. Kotar

Še nadalje vrhunska kvaliteta

TOZD Merilne naprave bodo tudi v okviru srednjeročnega programa razvoja zadržale svoje značilnosti specifičnega in zaokroženega inženiringa - lastni dosežki in „know-how“.

Za dosežani razvoj TOZD Merilne naprave v sklopu Industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko v Kranju je bilo značilno, da je TOZD postala specifična samoupravno organizirana delovna enota. Njihova največja vrednota je v tem, da so se razvile v specifični in zaokrožen inženiring, ki ga ne označuje toliko visoka raven znanstveno-tehničnega profila kot aplikacija sodobnih strokovnih dosežkov, oziroma neke vrste „know-how“. To pa pomeni sposobnost realizacije „od začetka do konca“ in zajema poleg raziskovalno-razvojnega dela kot njenega pogoja tudi vsa ostala področja strokovnih dejavnosti, ki so potrebna za zaključek katerekoli konkretne naloge. Tako sedanja programska dejavnost vsebuje razvoj, konstrukcijo, projektiranje, izdelavo in vzdrževanje električnih, telekomunikacijskih, elektronskih in mehaničnih merilnih naprav ter instrumentov, kakor tudi proizvodnjo elementov in naprav za avtomatizacijo. Sestoji iz:

- proizvodnje specifičnih naročil in regulacijske opreme za kontrolo v proizvodnih procesih ter eksploataciji,
- proizvodnje kompleksne merilne in kontrolne opreme za potrebe umerjevalnih centrov (števec, ure, TDK, itd) s projektiranjem in vzdrževanjem,
- specifične merilne opreme za potrebe telekomunikacij,
- specialnih virov napetosti,
- elementov in sestavnih delov za avtomatizacijo,
- servisiranja merilne ter kontrolne opreme.

IZHODIŠČA SREDNJEROČNEGA NAČRTA RAZVOJA

Glavne smeri dejavnosti TOZD Merilne naprave v obdobju njenega

srednjeročnega razvoja bodo posegale na področja procesne tehnike, merilne elektronike ter elementov za avtomatizacijo. Proizvodno dejavnost bodo razširili predvsem kvalitativno, kadrovske zasedbe bodo okrepili in strokovno še izpopolnili.

Predvidena rast proizvodnje po planskih cenah bo 10% letno, njena vrednost pa se bo v tem obdobju povečala za 50% glede na l. 1976.

Število zaposlenih se bo letno povečevalo za 4,4%, pri čemer bo imel prednost visokostrokovni kader s posebnimi znanji.

Ocena tržnih možnosti s samoupravnimi in družbenim planiranjem kot osnovo narekuje, da v toku njenega procesa ugotovijo svoje razvojne možnosti za plansko obdobje, glede na obstoječe in predvideno razmerje med ponudbo in povpraševanjem, tako za domače kot tuje kupce.

Izvoz njihove opreme poteka skladno in vzporedno s prodajo drugih TOZD, kjer se merilna in kontrolna oprema dopolnjujeta z ostalimi programi. Še naprej bodo sodelovali z zunanjimi strokovnimi institucijami, še posebej s Fakulteto za elektroniko v Ljubljani. Njihova posebna pozornost v omenjenem obdobju pa bo veljala tudi izpopolnitvi informacijskega sistema, tako v okviru ZP Iskra kot tudi delovne organizacije in TOZD.

V. B. R.

Prednost povezovanja interesov

Kljub zelo široki zasnovi akcijskega programa komisije za idejnopolično delo pri osnovni organizaciji ZSMS tovarne TEA in kljub številnim ugodnim rezultatom, pa mladi še vedno niso zadovoljni s tem, kar se dogaja na njihovem področju dela. Še vedno je premalo delavcev aktivno vključenih v družbena dogajanja, ki v tem času zahtevajo angažiranost celotne družbe. Vzrok za tako stanje je moč iskati

(Nadaljevanje na 4. strani)

DELEŽ SINDIKATA NAJ BO ŠE TVORNEJŠI

(Nadaljevanje s 1. strani)

kje in zakaj so se vozli naredili, jih bomo znali hitro in učinkovito razvozljati.

V zvezi s tem je koordinacijski odbor sindikata sprejel sklep, da vse sindikalne konference delovnih organizacij in njen izvršni odbor predlagajo po enega člana v komisijo pri izvršnem odboru, zato da bi skupno pregledali nerealizirane postavke s skupščine lani, kot je sindikat že enkrat zahteval prikaz o gibanju dohodka po strukturi delovne organizacije. Poleg tega bi bilo potrebno izdelati tudi sanacijske programe v zvezi z nadaljnjim razvojem kritičnih DO, oz. TOZD za srednjeročno obdobje.

V drugi točki dnevnega reda so se dotaknili še osnutka zakona o združenem delu in razprav, ki so se o tem osnutku odvijale v vseh enotah Iskre, skratka vprašanj samoupravne organiziranosti Iskre in njenih organizacij.

Iz številnih predlogov, ki so bili dani, je odsevala želja Iskre, da s svojim tvornimi pobudami prispeva svoj delež k delu republiške sindikalne konference. Brez rokavic so udeleženci razprave ugotovili, da so bili zbori delovnih ljudi ponekod res uspešni, v nekaterih kolektivih, pa le formalni. S tem tudi ni bila polno izvršena naloga, ki jo poverja organizacijam združenega dela sindikat. Zato je srečanje v stolpnici izzvenelo v ugotovitvi, da je treba še in še osvetljevati, kakšne možnosti ponuja zakon delavcem in kako oni to zares sprejemajo, kajti samo na ta način bo sindikalno gibanje lahko prispevalo k temu, da bomo dosegali boljše samoupravno odločanje, čim boljše ekonomske učinke, okrepili TOZD in kot celota uresničili plan srednjeročnega razvoja.



Turški praktikanti v Elektromotorjih, tretji od leve Matevž Šmid, ki je vodil posel okrog prodaje motorja za šivalne stroje.

pravita, da je bližnji vzhod in Turčija kot posrednik eno najzanimivejših prodajnih področij v naši bližini.

Ob našem obisku v Elektromotorjih je bilo na praksi pet delavcev in uslužbencev Imeska. Vodil jih je komercialni direktor, ki je spotoma navezal stike tudi z Elektromehaniko, kjer bi njihovo podjetje rado kupovalo male motorje za njihov gril (aparati za pečenje na žaru). Z njim je bil tudi projektant - elektroinženir, vodja montaže in dve delavki iz montaže. Zvedeli smo tudi za zanimiv zaplet ob odhodu na prakso. Ženski ni bilo mogoče dobiti. Može v Turčiji so precej strožji od naših in starši ne pustijo deklet od doma. Vodstvo je imelo težave z dovoljenji za edini delavki. Komercialni direktor, ki je prakso organiziral, se je pošalil, da je moral

strokovnega sodelovanja na področju proizvodnje elektromotorjev.

Sicer pa je Turčija idealen partner na idealnem prostoru za mednarodno sodelovanje. Jugoslavija in Turčija že dolgo sodelujeta na različnih področjih. Ugodne politične razmere dajejo vse možnosti za najširšo izmenjavo na tržišču in strokovnem področju. Pa tudi sicer so Jugoslavlani priljubljeni pri turškem ljudstvu, kar je poslom samo v prid.

Na drugi strani pa je važno dejstvo, da je Turčija tehnično poslovni center in odskočna deska za bližnji vzhod. Že zaradi verskega momenta - smo muslimani, kakor ves bližnji vzhod imamo vse pogoje za dobro sodelovanje in posredovanje proti vzhodu.

Pa tudi Iskra je zelo odprt partner, pripravljen na najširše sodelovanje.

Poleg tega ste soliden partner z visokimi tehničnimi kvalitetami. Kakor sem že omenil, smo z Iskro navezali stike že pred petimi leti. Dober spre-



Tudi zadnji katastrofalni potresnimi sunki z epicentrom v severni Italiji niso prizanesli Posočju. Nastala je nova škoda. Te dni so iz Iskra Commerce - marketing poslali na potresno področje 46 armaturnih mrež v vrednosti ca. 40.000 dinarjev, ki so jih s kamionom SAP brezplačno prepeljali v Posočje.

KAKO S PREHRANO?

(Nadaljevanje s 1. strani)

ljiti na ravni samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja v smislu najbolj razumnih in ustreznih rešitev - tako za proizvajalca kot porabnika. Torej je treba napraviti le korak do ugotovitve, da tudi na področju prehrane potrebujemo učinkovite interesne skupnosti.

Skratka, s pomočjo sindikatov moramo uveljaviti delegatska razmerja tudi na tem področju. Uveljaviti moramo taka družbena merila, ki bodo poenotila celoten kompleks porabe dohodka v smislu prispevkov za osebno, skupno in splošno porabo. V tem okviru pa mora seveda vsak posameznik vedeti, koliko je odpadlo na posameznega porabnika v celotni družbeni menjavi dela.

Viktorija Budkovič - Rayyes

Proizvodnja v avgustu 1976

| | Izpolnitev v 000 din | | | odnos m. l. do mes. pl. | odnos r. I-VIII let. pl. | odnos r. I-VIII pl. I-VIII | odnos r. I-VIII/75 r. I-VIII/76 |
|-------------------------------------|----------------------|-----------|------------|-------------------------|--------------------------|----------------------------|---------------------------------|
| | I-VIII/75 | I-VIII/76 | mesečne r. | | | | |
| TELEKOMUNIKACIJE | 1.125.904 | 1.402.232 | 139.584 | 100,6 | 65,0 | 94,2 | 124,5 |
| ELEMENTI | 321.069 | 297.741 | 30.751 | 71,4 | 50,4 | 79,6 | 92,7 |
| KONDENZATORJI | 61.800 | 80.273 | 16.715 | 101,1 | 72,4 | 102,5 | 129,9 |
| ŠIROKA POTROŠNJA | 407.147 | 389.606 | 45.117 | 72,0 | 44,0 | 68,6 | 95,7 |
| AVTOMATIKA | 487.041 | 540.779 | 55.494 | 82,6 | 56,3 | 90,5 | 111,5 |
| AVTOELEKTRIKA | 263.105 | 276.597 | 27.757 | 72,0 | 44,2 | 80,7 | 105,1 |
| EMO | 240.993 | 219.192 | 29.007 | 75,1 | 51,1 | 80,9 | 91,0 |
| SKUPAJ | 2.907.059 | 3.206.420 | 344.425 | 85,0 | 55,7 | 86,2 | 110,3 |
| ISKRA-COMMERCE | 53.261 | 59.467 | 7.455 | 107,5 | 62,6 | 100,3 | 111,7 |
| INŠTITUT ZA PRODUKT. IN METROLOGIJO | 10.781 | 13.284 | 1.642 | 91,7 | 68,1 | 94,3 | 123,2 |
| SKUPAJ ZP ISKRA | 2.971.101 | 3.279.171 | 353.522 | 85,4 | 55,8 | 86,4 | 110,4 |

Samoupravljanje kot druga fakulteta

„Ja, saj si dipl. ing., ampak zdaj vpisuješ drugo fakulteto!“ mi je ob prevzemu dolžnosti dejal prejšnji predsednik delavskega sveta in s tem meril na šolo delavskega samoupravljanja. To je res. Toda, ne glede na to, ali jo bom naredil ali ne, menim, da se tudi tisti, ki štiri leta hodi na fakulteto le nekaj nauči! Še posebej, če bomo to fakulteto naredili skupaj!“ Tako je v začetku našega nagovora povedal predsednik delavskega sveta dipl. ing. strojništva Jože Zaletel, sicer vodja proizvodnje v TOZD za izdelavo električnega ročnega orodja v Kranju. Dodal je, da je z družbenim delom začel v svoji temeljni organizaciji, kjer so me izvolili za delegata v TOZD ERO v delavski svet delovne organizacije Elektromehanika. Tod so mu nato zaupali odgovorno mesto predsednika. „Zdaj opravljam to nalogo že v drugem mandatnem obdobju,“ je še preden smo začeli z vprašanji, navrgel sobesednik in tako dal še eno osnovo za večjo utemeljenost svojih izkušenj in odgovorov.

Ali bi na začetku podali primerjavo med delom delavskega sveta nekoč in danes, ko imamo delegatske odnose?

Seveda je razlika med delom delavskega sveta nekoč in danes velikanska. Delavsko samoupravljanje smo uvedli pred 26. leti kot nov produkcijski odnos. Na prvih delavskih svetih v naši delovni organizaciji so reševali zgolj zelo konkretna vprašanja; kot so pri povedovali moji predhodniki, so se na teh sestankih pogovarjali tudi o tem, ali bodo kupili krpice za čiščenje strojev, ali naj se odločijo za nakup najenostavnejših osnovnih sredstev. Z rastjo naše delovne organizacije, novo tehnologijo in z rastjo našega znanja pa se je naš družbenoekonomski odnos spreminjal. Vendar pa tudi tisti, ki so pri nas zaposleni že vseh 30 let pravijo, da takšnega razvoja niso pričakovali, saj danes, z našim samoupravnim delovanjem in delegatskimi odnosi dejansko rešujemo vsa pomembnejša vprašanja v delovni organizaciji, vodimo politiko v njej in zadnji dve leti tudi izven nje, v širši družbeni skupnosti, kjer naši delegati aktivno sodelujejo.

Iskra je gotovo ena najbolj kompliciranih delovnih organizacij v državi. Tako organiziranost zahteva, da imamo izredno razvite samoupravne odnose. Tako razvite odnose pa imamo lahko le zato, ker smo enak poudarek posvečali razvijanju tehnične znanosti in razvoju samoupravljanja. Mislim, da je danes naš sistem samoupravljanja v naši delovni organizaciji — pa čeprav smo včasih deležni tudi kakšne kritike — tak, da bi bil lahko za vzgled, kakšen naj bo tak razvejan sistem — od TOZD preko delovne organizacije do sestavljene organizacije združenega dela. Nova kvaliteta pa je novi zunanji delegatski sistem, in tu se še večkrat lovimo, saj zdaj teče šele tretje leto odkar imamo delegate v družbeno-političnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih. Zato razmišljamo, kako bi naš interni samoupravni sistem povežali z zunanjim. Doseči moramo, da bodo ljudje v delovnih organizacijah v interesu naših delavcev in delovne organizacije kot celote zastopali interese tudi v širši družbeni skupnosti, kjer živimo, v interesni skupnosti. Morda smo tu naleteli na več težav kot delovne organizacije manjšega obsega. Povedati moram, da delujemo v šestih občinah in 148 krajevnih skupnostih. Srečujemo se z različnimi programi, in interesi še posebej težavno pa je, ker se problematika odseva nazaj v našo delovno organizacijo zelo nesočasno. Tako se dogaja, da isti problem, vendar iz različnih skupnosti prihaja pred delavski svet na skoraj vsaki seji posebej, namesto, da bi bil obravnavan za vse skupnosti naenkrat in enotno. Vse te probleme skušamo na nivoju delovne organizacije vskladiti, saj menim, da naj bi delavci imeli za isto delo povsod enake možnosti za življenje in udeleževanje. Mislim, da bi bilo v tej smeri nujno rešiti problem sočasnosti teh programov, da ne bi programov iz občin obravnavali v tako različnih ter-



Jože Zaletel, dipl. ing.

minih. Sicer pa menim, da ni samo na naših plečih, da bo ta sistem bolje deloval, ampak se bomo morali v širši družbenopolitični skupnosti dogovoriti za usklajenost in enotnost teh delegatskih elementov.

Kako pa je rasla družbena zavest delavca, se razvijala in krepila? Količina delavcev, menite, je doslej sodelovala v organih upravljanja Iskre, saj mora biti število prav impozantno?!

Od 10.000 nas je čez 1000 v raznih samoupravnih organih. Za tridesetletno obdobje pa bi verjetno prišli do števila 20.000 — pri tem mislim na razna delegatska razmerja znotraj TOZD, oziroma še prej ekonomske enote, delovne organizacije in skupščine združenega podjetja ter navzven. Seveda pri tem dajem enako težo delegatom, ki delujejo v krajevnih skupnostih, interesnih skupnostih ali družbenopolitičnih skupnostih. Sam sem premlad, zato zavest prejšnjih generacij ocenjujem po izkušnjah drugih. Menim, da smo tudi tu, pri delavčevi zavesti, naredili velik korak naprej, saj smo delavcu le uspeli povedati, da je delo združeno, da so sredstva družbena in da se pač moramo obnašati tako, kot da tale tovarna, pa čeprav jo upravljamo, ni povsem naša, da je vsak dinar, ki ga ustvarimo naš, in da vsak dinar pač ustvarjamo zato, da ga bomo razdelili. Poseben velik napredek pa smo dosegli pri debatah na samoupravnih organih, v delavskih svetih... Od pikrih, nestrokovnih vprašanj smo prešli na vprašanja, ki so postala strokovno močna, zelo strokovna, tako da so celo naši vodilni delavci včasih presenečeni nad tem, kako so delegati seznanjeni s problematiko, o kateri včasih sploh komentirali niso, saj je pretežno tudi poznali niso.

Se pravi, da danes delavec natančno ve, zakaj se odloča?!

Gotovo! Vsaj tisti, ki se za razvoj zanimajo. Pri tem pa je, seveda, pomembna kontinuiteta informacij. Če delegat dobi le gradivo delavskega sveta, ki ga tudi prebere, za problematiko se pa sicer ne zanima, se lahko odloča le načelno; ne more se vključevati aktivno v razpravo. Če pa zasle-

duje razvoj, za kar ima možnost, saj naša glasila to možnost dajejo, se pa seve, lahko odloča veliko bolj z gotovostjo.

Informiranost je torej tu pomemben faktor. Mislim da pri tem ni toliko važno koliko dolga je informacija, bolj važno je, da je prilagojena naši srednji izobrazbi in da vsebinsko ni osiromašena. Mislim, da smo tudi na tem področju dosegli napredek. Zato postajajo debate na delavskih svetih resnično zanimive. Vendar je še vedno nekaj delegatov, ki pa niso pripravljeni. Toda — vsaka mandatna doba traja dve leti in za vsakogar v tem obdobju le pride njegov dan. To mislim v tem smislu, ker se nekateri pač bolj zanimajo za obravnave o denarju, gradnji objektov ali zaključnih računih — drugi pa se oglašajo redno in zanje se vidi, da so o celotni dejavnosti informirani. Včasih kritiziramo zbere delavcev, češ da se delavci pre malo vključujejo v razpravo. Mogoče bi bilo le dobro, če bi pred zborom delavcev pripravili skrajšan in delavčevi izobrazbi primeren tekst o problematiki, ki jo tak zbor obravnava. Če tega ne storimo, pač ne moremo pričakovati, da bi se aktivno vključevali v razpravo, saj velikokrat še strokovnjak o obravnavanem področju ne upa spregovoriti, če stvari ne pozna. Zato vedno, kadar vidim, da delavci ne reagirajo na določeno temo, če ne poslušajo, če se ne vključujejo v razpravo, iščem vzrok v pomanjkanju informacije, pri izhodišču, ne pri delavcih. Res zanimiva pa postane debata vedno, kadar je govora o novi tehnologiji, o razvoju, delovne organizacije, o TOZD. Vaša tovarna se strokovno izredno hitro razvija. Ali je to zato, ker ljudje vedo, da bo, če se tovarna hitreje razvija, če ima moderne programe, tudi njihov kos kruha večji? In še, kaj menite, da je odločilno vplivalo na to, da so se ljudje prav v vašem, kranjskem baze-nu, tako hitro prilagodili inventivnim potrebam, saj vemo, da je začetni korak vselej težak? Verjetno je odločilno vplivalo to, da smo mi velik poudarek dajali vsem trem kategorijam izobraževanja — izobraževanju ob delu, za delo in z delom. Tu je naše kadrovske delovanje odigralo pomembno vlogo. Mišljenje se zamenja, če se človek izobražuje. Več ko več o razvoju znanosti, o naši družbi, lažje se boš v svoji sredini znašel, lažje se opredeliš za pametno politiko.

Samoupravljanje je prav to, da vsak vidi sebe kot ustvarjalca in kot tistega, ki o vsem odloča. Korak k osveščeniosti smo naredili zaradi pravilne motivacije ljudi. Nov zakon zelo poudarja nove družbenoekonomske odnose, to da si krojimo svoje življenje v TOZD in izven nje sami, to pa zahteva še bolj odločnega delegata, kot če se odločaš le o svojem delovnem mestu. Poleg svojega dela moraš zastopati še integralni del družbe. To je pa včasih težko, — saj pravimo Gorenjci, — včasih človek ne vidi niti preko svojega plota. Biti TOZD je pač več kot skrbeti le za materialne probleme. To spet pomeni, da je treba menjati mišljenje ljudi, dvigniti njihovo zavest. To pa seveda lahko naredi le premik navzgor v kadrovske strukture, to pomeni bogatitev z znanjem; nekaj tega nam prinaša tudi naša nova tehnika. Vem, da se o tem ne motim, saj to konkretno opazujem. Delegat, ki veliko bere, se zanima za moderno tehnologijo, se nujno zanima tudi za samoupravljanje in zato bolje odloča.

V teh tridesetih letih je bil torej skoraj vsak naš delavec — predvsem tisti, ki so v tovarni že več kot 20 let v eni ali drugi obliki delegat neke sredine. Nekaj je bilo seveda tudi takih, ki so se tega bali zaradi odgovornosti, toda vsak je imel priložnost, da se vključi v samoupravljanje. Končno pa upravljamo vsi tudi na zborih delovnih ljudi in tedaj rešujemo najbolj ključne probleme. Za konec bi morda dejal še to: kljub temu, da so včasih izrečene tudi kritike na račun kakšne odločitve, pa moram reči, da je v Elektromehaniki sodelovanje med samoupravnimi organi, družbenopolitičnimi organizacijami in vodilnimi delavci vzorno in da prav to, da samoupravljalci nismo prepuščeni samim sebi, ampak da vselej najdemo podporo, vsee to pripomore, da smo ta korak naredili tako dobro. Vse pa je seveda odvisno od delegatov: sistem je dobro razdelan, kako pa ga peljemo, to je pa odvisno od nas samih.

Lani smo imeli leto žensk. Kako je z vključitvijo žensk v samoupravne organe? Kakšen je odstotek žensk, ki so aktivne samoupravljalke?

Zanimivo vprašanje, ki si ga večkrat tudi sami zastavljamo. Predvsem ob kadrovanju se naše družbeno-



Iskraši na poti na prireditveni prostor ob proslavi 40-letnice tekstilne stavke.

lične organizacije potrudijo, da predlagajo čim več žensk v samoupravne organe. Moram pa reči, da so ženske aktivne predvsem v tistih samoupravnih organih, kjer se obravnavajo problemi, ki so bližji delovnim mestom; aktivne so tudi v tistih interesnih skupnostih, kot je npr. zdravstvo, otroško varstvo, kjer vidijo sebe. Čim višje pa gremo, tem težje se odločajo za sprejemanje funkcij, čeprav je res tudi tu viden napredek, saj so ženske že prisotne v vseh samoupravnih organih.

Z ozirom na to, da smo mlada delovna organizacija, in da so tudi naša dekleta in žene še dovolj mlade, pa

smatram, da se bo to v določenem trenutku prelomilo. Vendar pa moramo vzporedno urediti vse potrebno — od otroškega varstva do celodnevne šole. Z našo delavko bi se morali ukvarjati od samega začetka, od šolanja preko delovnega mesta. Iz šole naj bi samoupravljalca prišla kot samoupravljalca brez prakse in bi že tu začela aktivno delovati. Težko je namreč računati, da se bo nekdo v tej smeri izobraževal pozneje na delovnem mestu, ko ima polno dela doma in v službi, poleg tega pa se ponavadi zaradi premale izobrazbe in tudi nepoznavanja dela samega, bojijo pristopiti k še enemu delovanju več.

Mara Ovsenik

TOZD TIO iz Industrije za avtomatiko v »Verigok«

Delovni kolektiv TOZD Tovarna industrijske opreme v Lescah, v zadnjem obdobju ena izmed temeljnih organizacij združenega dela Industrije za avtomatiko, je po temeljnih razpravah in preučevanju svojega položaja, na referendumu, dne 5. julija t. l. izglasoval 84,4 % odločitev za izstop iz Iskre, t. j. iz Industrije za avtomatiko in za priključitev k Tovarni verig v Lescah.

V ta odločilen korak, ki so mu sicer dolgo skušali izogniti, so jih prisilili tehnični razlogi in o le-teh spregovorimo nekaj več, v pojasnilo in tudi v odgovor na vprašanje: zakaj odločitev za izstop iz ZP Iskra.

Že od samega vstopa v Iskro vemo, da delovni kolektiv Tovarne industrijske opreme v Lescah pestijo nekateri problemi, med katerimi so prav gotovo najhujši problem pretesni, izredno slabi, pravzaprav neustrezni delovni prostori, povrhu locirani še tam, kjer je v perspektivi zagotovljena lokacija za razvijajoči se turizem na tem področju.

Neustrezni delovni prostori prav gotovo ne dopuščajo večje in sodobnejše proizvodnje in ker se razmere v tovarni v tem pogledu, kljub večkratnim opozorilom raznih inšpekcij, doslej niso prav nič izboljšale, nič čudnega, če je s strani republiške inšpekcije za delo slednjič prišla neovrgljiva in dokončna odločba, da mora proizvodnja tovarne TIO na sedanji lokaciji prenehati z 31. decembrom 1976.

Na področju fluidike se v zadnjem času pojavlja vse močnejša konkurenca v Jugoslaviji, kar tudi terja hitro in učinkovito ekspanzijo te dejavnosti TOZD TIO, če noče zaostati in s tem zamuditi priložnosti za uveljavitev na trgu.

Že ti dve dejstvi postavljata pred TOZD TIO dovolj zahtevno in težko nalogo: treba je investicijskih vlaganj in sicer v ustrezne proizvodne prostore na novi lokaciji v industrijski coni, v sodobnejši tehnologiji in modernizacijo proizvodnje, nadalje pa tudi v razširitev asortimana izdelkov, saj vemo, da je tovarna doslej v pretežni meri obvladala področje pnevmatike, v manjši meri pa področje hidravlike.

ISKRA—AVTOMATIKA

Delež — koloni solidarnosti

V Breginjskem kotu so vasi Breginj, Podbela in Sedlo z izjemo nekaj stavb v celoti porušene. Večje število že prej močno poškodovanih stavb je porušeni tudi v drugih naseljih v gornjem Posočju. Vsa Slovenija se je odzvala pozivu pomoči, ki so jo delovne organizacije, in posamezniki namenili po potresu prizadetemu prebivalstvu v Posočju. Med njimi je bila tudi TOZD električni aparati in releji TELA. Po predhodnem posvetu v Občinski štabom za civilno zaščito je konferenca osnovnih organizacij sindikata TOZD TELA sprejela sklep, da se nemudoma odpelje na ogroženo območje dve prikolici, ki sta drugi dan po potresu že nudili začasno streho prizadetim družinam. Špela Murovec

Potrebe za takšno industrijsko vlaganje so velike in resne, vsekakor pa takšna investicija daleč presega ekonomske možnosti te temeljne organizacije. TOZD TIO je seveda iskala možnosti v okviru Industrije za avtomatiko in v združenem podjetju, da bi lahko zagotovila obvezen lastni delež za pridobitev potrebnega investicijskega kredita. Žal pa tudi položaj ostalih TOZD v Industriji za avtomatiko, niti v okviru ZP Iskra ni omogočil združevanja sredstev v obsegu, kakršen je potreben TOZD TIO.

Pri iskanju najbolj ustrezne rešitve za TOZD TIO so ves čas aktivno sodelovale tudi družbenopolitične organizacije in skupščina občine Radovljica. Med iskanjem najboljše rešitve v okviru občine Radovljica se je kot najugodnejša slednjič pokazala v priključitvi tovarne industrijske opreme k tovarni verig v Lescah.

V TOZD TIO menijo, da jim ponujene možnosti s strani Tovarne verig nudijo najboljšo perspektivo glede na to, da bodo svojo proizvodnjo lahko preselili v večje in ustreznejše proizvodne prostore, da jim zagotavljajo potrebna obratna sredstva in nekaj razpoložljivih strokovnih kadrov. Spričo končno takega razpleta položaja TOZD TIO Lesce v ostalih temeljnih organizacijah Industrije za avtomatiko, niti v okviru ZP Iskra ni vzroka, da bi ovirali odločitev kolektiva TOZD TIO za izstop iz Iskrine skupnosti in za njeno vključitev v Tovarno verig.

Tako kot je TOZD TIO v času svojega sodelovanja v Industriji za avtomatiko plodno sodelovala in so strokovne službe industrije v njeno zadovoljstvo dobro opravile vrsto pomembnih nalog, ni misliti, da bi bili za izstop TOZD TIO iz Iskre vzrok problemi pri delu in tekočem poslovanju, pač pa edino vprašanje nadaljnje perspektive kolektiva, čigar bodočnost, kot smo ugotovili, je nujno navezana na zajetno investicijo, za katero pa ni mogla zagotoviti ustreznega lastnega deleža.

Glede na to že teče normalen in zakonit postopek za njeno izločitev iz Industrije za avtomatiko in iz ZP Iskra, vzporedno pa tudi urejanje vseh obveznosti tako, da se bo kolektiv tovarne industrijske opreme z 31. decembrom 1976 lahko normalno vključil v Tovarno verig v Lescah.

J. C.



Blizu 30 tisoč udeležencev je bilo na proslavi v Kranju.

Skrb za kadre ena izmed osrednjih nalog

Po krajšem zatišju, ki mu je botrovalo počitniško razpoloženje, so se mladi ZP Iskra spet z vso resnostjo lotili nalog, ki jih čakajo. Na 8. redni seji, ki je bila 8. 9. so najprej pregledovali dejavnost po branžah. Iz razprave je bilo razvidno, da delo po branžah ni bilo koordinirano tako, kot smo si želeli. Poleg tega pa imajo v nekaterih branžah težave tudi z nekaterimi osnovnimi organizacijami, ki sploh niso zaživele.

Ker je po rokovniku dela KK potrebno do 20. oktobra izpeljati konference po vseh OO, so mladi na tej seji izdelali plan obiskov po branžah, ki jim bo prisostvoval tudi predsednik KK ZSMS ZP Iskra (od 1. 8. dalje profesionalni sodelavec za mladino ZP Iskra), da bi se v predkonferenčnem obdobju pogovorili kako odpraviti težave, ki motijo kontinuirano delo.

Sestanki po branžah bodo po naslednjem razporedu: 10. 9. Avtoelektrika, 13. 9. Atomatika, 20. 9. Široka potrošnja, 21. 9. EMO, 23. 9. Elektromehanika, poudariti pa je potrebno, da se večina osnovnih organizacij srečuje s kadrovsko problematiko, kar jasno kaže na to, da mora skrb za vzgojo dobrih kadrov postati ena iz naših osrednjih nalog bodočega dela.

Predsednik KK je nato zaprosil člane sekretariata, da v svojih osnovnih organizacijah pregledajo aktivnost članov in zberejo predloge za novega sekretarja KK, ki ga bodo po predhodni verifikaciji po vseh OO potrdili na konferenci KK, ki bo predvidoma 15. decembra.

Člani sekretariata so nato pregledali poročilo o poslovanju ZP Iskra v I. polletju in izrazili zaskrbljenost nad danimi podatki. Zato sekretariat predlaga, da je potrebno dosledno izvajati

sanacijske programe, pri čemer je potrebno sproti na vseli ravneh ugotavljati in odpravljati slabosti.

Na seji je tekla beseda tudi o sodelovanju s Koroškimi Slovenci. Miloš Pavlica je seznanil člane sekretariata z oblikami sodelovanja IC s Koroškimi Slovenci, ki ga uspešno vodi Danijel Burnik. Sekretariat je sklenil organizirati seminarja za Koroške Slovence v sodelovanju z RK ZSMS in o ustanovitvi štipendijskega sklada za štipendiranje abiturientov slovenske gimnazije v Celovcu.

Predsednik je zato zadolžil člane sekretariata, da v svojih organizacijah pregledajo možnosti za dodelitev teh štipendij.

K splošnemu stabilizacijskemu prizadevanju so mladi sklenili dati še en prispevek in v ta namen nameravajo izvesti anketo, ki bi zajela področje inovacij. Anketiran bi bil vsak član TOZD ZP Iskra. Zbrani podatki ankete naj bi pokazali na vrsto drobnih sprememb, ki jih delovni človek zazna na delovnem mestu, pa jih zaradi vrste vzrokov ne posreduje naprej, ti mali predlogi pa lahko pomenijo prihranjen marsikateri dinar. Anketo bi izpeljali dvakrat letno.

Člani sekretariata so sprejeli tudi sklep o organizaciji internih delovnih brigad, ki naj bi pripomogle k povečanju osnov za razvoj delavskega turizma. Zato je potrebno že v januarju leta 1977 izpeljati potrditev številčne udeležbe mladih iz posamezne TOZD, imensko pa bi brigadirje določili pred odhodom na delovne akcije.

Ker bodo te akcije vezane na večje število mladih iz TOZD, je sekretar sprejel sklep, da mladi ZP Iskra v letu 1977 ne bodo sodelovali na drugih delovnih akcijah, o čemer se bomo pogovorili tudi z RK ZSMS.

Marija Glavan

Srečen dan za sedemnajst družin

Devetega septembra je bila v prostorih sejne sobe TOZD TELA, Ljubljana, Savska cesta 3, slovesna predaja ključev novih družinskih stanovanj sedemnajstim delavcem delovne orga-

le-tega, kar mu bo delovna organizacija s 3,5 % obrestno mero po petih letih vrnila.

Po predaji ključev je Viktor Korošec, direktor TOZD TELA zbranim spregovoril nekaj besed o tem, kako pomemben je ta dogodek tako



Direktor TOZD TELA Viktor Korošec enemu izmed srečnikov izroča ključve novega stanovanja.

nizacije Iskra-Avtomatika: petnajstim iz TOZD TELA in dvema iz TOZD SVN.

Stanovanja so dobili: Jože Habula, Franjo Herman, Milan Brulc, Janez Slabanja, Ivan Podgoršek, Lado Zupan, Vera Pugalj, Boris Kuštrin, Leopold Lovše, Marija Povirk, Marija Plemeniti, Brigita Jusič, Vlado Vizjak, Živka Bobič in Asim Begovič iz TOZD TELA in Milena Pintar ter Srečo Mavsar iz TOZD SVN.

Za nakup dvo ter dvo in polsobnih stanovanj v soseski BS-3 v Stožicah je bila sklenjena kupna pogodba med delovno organizacijo in Fondom, oz. njegovim pravnim naslednikom Staninvestom. Gradila pa sta jih Gradbeni podjetji Tehnika in Pionir.

Pristojni organ upravljanja v delovni organizaciji je na podlagi prošenj in dokazov prosilcev o težkih stanovanjskih pogojih, že 1973 leta določil prioritarno listo sedemnajstih prosilcev.

Vrednost enega kv. m nove stanovanjske površine je 6.860 dinarjev, kar zneso za eno stanovanje cca 400.000 dinarjev. Celotna površina vseh stanovanj pa znaša skoraj 1000 kv. m v vrednosti 6.768.000 dinarjev.

Od tega sta TOZD TELA in TOZD SVN prispevali kot lastno udeležbo 1.283.000 dinarjev, za razliko pa smo se prijavi na dva natečaja, ki sta jih razpisala Zbor varčevalcev pri Ljubljanski banki, oz. Stanovanjska skupnost Ljubljanskih občin.

Na osnovi rezultata natečajev nam je Ljubljanska banka odobrila posojilo v višini 5.485.000 dinarjev na vračalno dobo petnajstih let in 3,5 % obrestno mero. Vsak, ki je dobil stanovanje je v obliki lastne udeležbe moral plačati 10 % nabavno vrednost

zanje same, kot za delovno organizacijo in družbo v celoti, ki stremi za tem, da vsem delovnim ljudem zagotovi čimbolj ugodne življenjske pogoje.

In kaj menijo o tem novi stanovalci soseske BS-3?

Brigita Jusič: „Menim, da je to sreča, ki se jo ne da popisati z besedami.“

Ivan Podgoršek: „Zelo, zelo sem zadovoljen in obenem želim vsem, ki bomo stanovali skupaj v novih stanovanjih, da bi se dobro razumeli.“

Marija Plemeniti: „Presrečna sem in še vedno ne morem verjeti, da je to res.“

Leopold Lovše: „Uresničila se mi je davna želja.“

Vlado Vizjak: „Tri leta sem čakal na stanovanje, sedaj bo vse drugače, lepše.“

Asim Begovič: „Enajst let sem v tovarni, tri leta sem čakal, živel v baraki, sedaj pa, kaj bi govoril, srečen sem.“

Tega, da so se vsi brez izjeme spomnili tudi na delovno organizacijo in se ji zahvalili za njeno skrb in pomoč, ki so je bili deležni na tako human način, verjetno ni potrebno posebej poudariti.

Špela Murovec

Strokovnjaki elektrogospodarstva iz Srbije pri nas

Minuli teden je bila pri nas tri dni na obisku 15-članska skupina strokovnjakov-inženirjev, ki je zadolžena za izbiro koncepta in izgradnjo dispečerskih centrov elektroenergetskega sistema v republiki Srbiji.



Tridnevne strokovne razgovore je začel namestnik generalnega direktorja ZP - Anton Stipanič.

V sredo zjutraj, takoj ko so prišli z bmiškega letališča, so jih sprejeli v stolpnici PPC naši vodilni delavci na čelu z namestnikom generalnega direktorja Antonom Stipaničem. Po uvodnih besedah in splošni informaciji o naši združeni Iskri so prešli takoj na tehniško plat pogovorov. Naši stor-

(Nadaljevanje na 5. strani)

TEDEN POŽARNE VARNOSTI

Naši gasilci bolj aktivno

Ob tednu požarne varnosti, ki bo v Sloveniji od 26. septembra do 2. oktobra, bodo tudi člani Industrijskega gasilskega društva Iskre - Elektromehanike bolj aktivni kot sicer. Pripravili bodo štiri gasilske vaje, dve bodo imeli v obratih v Savski Loki, ostali dve pa v TOZD ATC na Laborah in v TOZD Stikala.

V torek, 21. septembra je bila v livarni in bivšem prevzemu posebna nočna vaja naših prostovoljnih gasilcev, s katero bodo ocenili pripravljenost članov IGD Iskre-Elektromehanike za gašenje požarov, reševanje ljudi in družbenega premoženja. O tej vaji bomo obširneje poročali v prihodnji številki.

Alojz Boc

PREDNOST POVEZOVANJA INTERESOV

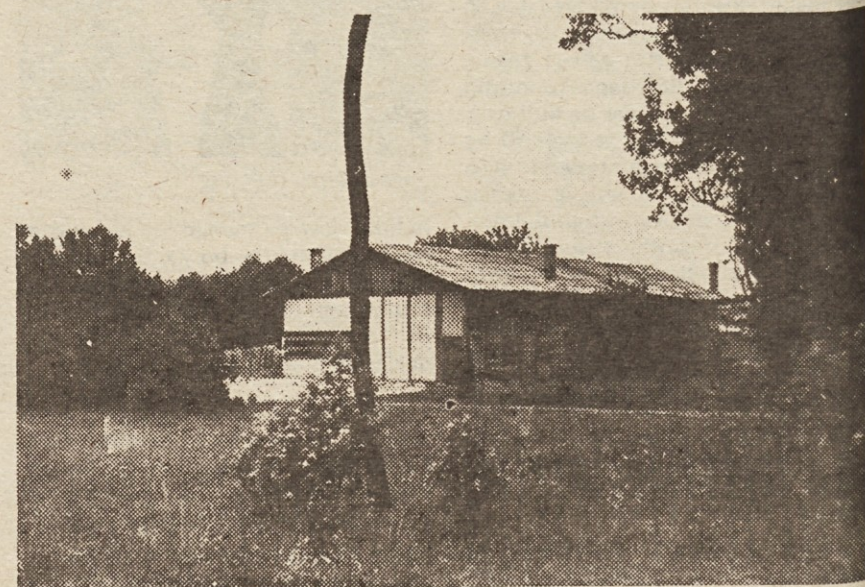
(Nadaljevanje z 2. strani)

v pomanjkljivem idejnopolitičnem izobraževanju vsega članstva v osnovni organizaciji, pa čeprav je njihovo osnovno delo predstavljalo izobraževanje, kjer so poskušali uveljaviti načela množičnosti in tako preseči prejšnje dokaj ozko izobraževanje vodilnih struktur v osnovni organizaciji. Organizirali so dve predavanja, ki pa na žalost nista preveč uspeli, saj je bilo prisotnih premalo mladih. Kljub temu pa so pokazali dober namen. Teh predavanj niso organizirali samo v svojem okviru, ampak za več osnovnih organizacij skupaj. To pa je zelo pozitiven korak. Stike z drugimi idejno-političnimi komisijami so navezali mimo koordinacijskega sveta, saj takrat omenjene komisije pri njih sploh ni bilo. To pa je dokaz za povezovanje interesov in enotnega medsebojnega dela osnovnih organizacij. Tudi v letošnjem letu si bo komisija prizadevala za čim večje povezovanje interesov med osnovnimi organizacijami - tako v ZSMS kakor tudi za skupno delo z osnovno organizacijo ZK.

Miro Erzlin



Gasilci Elektromehanike bodo z rednimi vajami se izpolnili svoje gasilsko znanje in budnost.



Zgoraj in spodaj: stanovanja včeraj in danes...



ISKRA -
Industrija za avtomatiko Ljubljana, n. sub. o.
TOZD-inženiringi, Ljubljana, n. sub. o.
LJUBLJANA, Kotnikova 6

vabi
k sodelovanju

DIPL. INŽENIRJA
GRADBENIŠTVA

ELEKTROTEHNIKA ali EKONOMSKEGA TEHNIKA

VARNOSTNEGA INŽENIRJA

Pod 1. - Izdelava investicijskih elaboratov za adaptacije in nove gradbene objekte, zbiranje potrebne dokumentacije, nadzor nad izvajanjem gradbenih del.

Pogoj: 4 leta ustreznih delovnih izkušenj.

Pod 2. - Izdelava planov operativnega izvajanja objektov. Zasledovanje realizacije po planih. Analiza izvajanja.

Pogoj: 2 leti ustreznih delovnih izkušenj.

Pod 3. - Vodenje predpisanih evidenc, analiza pogojev dela, oblikovanje pravilnikov s področja varnosti pri delu.

Pogoj: 2 leti ustreznih delovnih izkušenj.

Delo se združuje za nedoločen čas s posebnim pogojem uspešno opravljenega poskusnega dela.

Kandidate vabimo, da pošljejo pisemne vloge z navedbo področja, na katerem želijo delati, do 2. 10. 1976 na naslov: ISKRA - INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO, TOZD-INŽENIRINGI, Splošno področje, Ljubljana, Kotnikova 6.

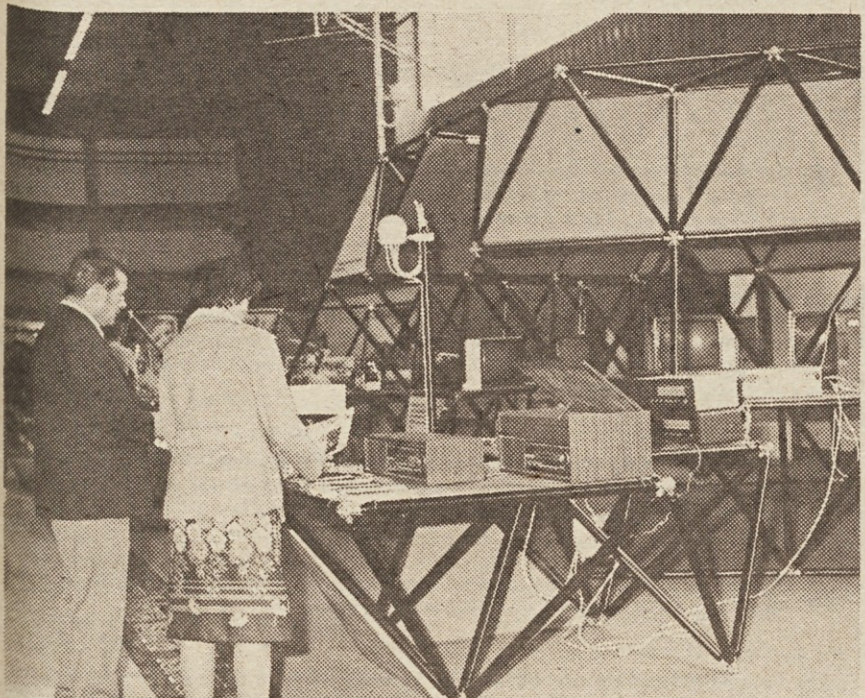
Splošni ali specializirani velesejmi?

Uspel Iskrin nastop na mednarodnem zagrebškem velesejmu. Poudarek je bil dan izdelkom široke potrošnje. Opaziti je, da se večina Iskrinih delovnih organizacij bolj zavzema za sodelovanje na specializiranih sejmih.

V Zagrebu so v nedeljo, 19. septembra, zaprli letošnji mednarodni jesenski velesejem – največje tovrstno sejemsko prireditve v naši državi. Kot smo že poročali, se je na njem predstavilo tudi naše združeno podjetje. Podobno kot v minulih letih, smo razstavljali v dvorani 8, EMO in Zmaj pa sta svoj proizvodni program pred-

kar potrjujejo tudi izjave naših poslovnih partnerjev.

Podobna mnenja kot direktor Medič je tudi pomočnik direktorja temeljne organizacije Domači trg na Iskra Commerce Jože Cvar. Poudaril je, da je jesenski zagrebški velesejem poleg specializiranih sejmov, pravzaprav edina prireditve, na kateri je



Za izdelke splošne rabe je bilo na zagrebškem velesejmu to pot na naši stojnici dovolj vsakovrstnih perspektiv.

stavila v dvorani 6 zagrebškega velesejma.

Iskrin razstveni prostor – brez EMO in Zmaja – je meril približno 600 kvadratnih metrov, uredila pa ga je sejemška služba področja za marketing. Oblikovalci Iskrine razstave so se odločili predvsem za predstavitev izdelkov široke potrošnje, kar je za razliko od specializiranih sejmov tudi eden izmed namenov mednarodnega jesenskega zagrebškega velesejma. Kot je znano, imajo teh specializiranih sejmov v Jugoslaviji vsako leto 5, vključno tudi sejem elektronike na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Le-ta je za Iskra kot celoto gotovo najpomembnejši, zato so bile priprave, pa tudi sam nastop na zagrebškem velesejmu delno podrejene prav njemu.

O vtisih z velesejma, seveda o tem, kako se je Iskra uspelo predstaviti poslovnim partnerjem in drugim obiskovalcem, smo se pogovarjali z Iskrinimi vodilnimi delavci ter našimi poslovnimi partnerji in drugimi obiskovalci.

„Zadovoljen sem z Iskrinim nastopom in z obiskom naše stojnice,“ je poudaril glavni direktor Iskra Commerce Ilja Medič, „moti pa me neenoten nastop. Zagrebški velesejem je med drugim pokazal, da je jugoslovansko tržišče začelo oživljati, kar je porok, da se bo trgovinski promet v teh zadnjih letošnjih mesecih precej povečal. Odločitev oblikovalcev sejma, da predstavijo program široke potrošnje je bila vsekakor pravilna,

sodelovanje Iskrinih delovnih organizacij ekonomsko upravičeno. Glede same oblikovnosti je poudaril, da je razporeditev naše stojnice izredno uspešna, da je razstava pregledna, da pa



Pretirano „prazni“ prostori naši stojnici niso bili v prid.

jo morda kviri le premajhen in deloma tudi zastarel prostor za komercialne pogovore. Nekaj problemov je bilo le ob sami otvoritvi razstave in prvi dan po otvoritvi, ko so nekatere delovne organizacije skušale

na vrat na nos vrniti še stojnice z nekaj svojih izdelkov.

Komercialni direktor delovne organizacije Siroka potrošnja Franc Anžič pa je med pogovorom opozoril zlasti na velik pomen sodelovanja na tovrstnih prireditvah ter pri tem omenil zlasti stik s poslovnimi partnerji, torej trgovskimi lušami, kot tudi s konkurenco.

Beseda je nanesla tudi na oblikovno plat naše rastave, ki jo je direktor Anžič izredno pohvalil, ter dejal naslednje: „Glede oblikovanja razstav smo gotovo v veliki prednosti pred drugimi jugoslovanskimi proizvajalci naše branže, toda, roko na srce, še dosti nam manjka pri organizaciji samega nastopa. Prepričan sem, da bi morala Iskra, s tem mislim Iskra kot celota, končno le kupiti video-recorder, s pomočjo katerega bi lahko na svojih razstavljenih televizijskih sprejemnikih s propagandnimi filmi prikazali naš proizvodni program, in to proizvodni program celotne Iskre in ne le tovarne televizijskih sprejemnikov. Poleg tega bi morali na velesejmu prikazati delovanje naših izdelkov, kot na primer sesalnikov, ne pa prepuštili obiskovalcem, da sami, ali pa tudi ne, na prospektih poiščejo podatke o določenem izdelku.“

Razstavljena električna ročna orodja so med obiskovalci vzbudila gotovo največ zanimanja. Direktor prodaje temeljne organizacije ERO v kranjski elektromehaniki Viktor Zupančič poudarja, da je sodelovanje na zagrebškem velesejmu pomembno za njihovo TOZD, in to tako na področju, tako imenovanih hoby orodij, kot industrijskega programa.

„Prav pri hoby orodjih je izredno pomembno to, da se širok krog kupcev seznanil z njihovim delovanjem, hkrati pa se ni kot proizvajalci lahko seznanimo s pripombami, idejami in željami naših potencialnih kupcev. Pri industrijskem programu je pomembno to, da nas na zagrebškem jesenskem velesejmu obiščejo vsi naši pogodbeni kupci ter na pogovorih rešujemo tekočo problematiko,“ je poudaril sogovornik.

Kot že rečeno, pa zagrebški velesejem ni enako pomemben za vse Iskrine delovne organizacije. Za industrijo elementov zabavne elektronike

bodo izpolnili letošnje planske obveznosti.

Vidno mesto so na našem sejemskem prostoru zavzeli tudi izdelki Industrije kondenzatorjev iz Semiča. Predstavniki te delovne organizacije Oto Vozlič je povedal naslednje: „Naš namen je bil prikazati razen standardnega tudi razširjeni program proizvodnje. Razstavili smo praktično vse, šibko in jakotočne kondenzatorje, s posebnim poudarkom na kondenzatorjih in filtrih za odpravo radiofrekvenčnih motenj. Kot vidite, razstavljamo tudi napravo lastne konstrukcije za izdelovanje poliesterskih kondenzatorjev.“

Kot že rečeno, smo se pogovarjali tudi s številnimi Iskrinimi poslovnimi partnerji in drugimi obiskovalci. Večina jih je bila mnenja, da je Iskrin razstveni prostor vzgledno pripravljen, nekateri pa so opazili tudi kakšno pomanjkljivost, ki pa splošne ocene našega nastopa na jesenskem zagrebškem velesejmu ne bi smela zmanjšati, ta ocena pa je po mnenju večine izredno ugodna. Ta ocena velja seveda za večji del Iskrinih razstavjalcev, ki so enotno sodelovali na istem razstavnem prostoru, medtem ko sta EMO in Zmaj razstavljala drugod.

Lado Drobež



Najnovejši instrument Mimimer 1 – izdelek TOZD Instrumenti v Otočah.

Novi izdelki Iskre na velesejmu

Program optičnih naprav na osnovi kooperacije Zeiss-Iskra-Vega

Videotop, grafoskop A-4, diagraf, diaprojektor Liesegang-Vega A-30, A-30-S, izvedbe diaprojektorja Liesegang Vega-A-33, A-33-S, diaprojektor Liesegang-Vega A-60, episkop A-4, EPI-650, mikročitalac DL 5,2, mikroskop C, binokularni in monokularni daljnogledi in šolski optični kompleti.

Merilni instrumenti

Nastavljivi transformatorji in avto-transformatorji, regulacijski transformatorji, laboratorijski drsni upori, laboratorijski megaohmmeter, prenosni merilnik izolacije 2025, RC generator MA 3603, pH-meter MA 5703, prenosni pH-meter MA 5721, kolorimeter MA 9503, univerzalni indikator Minimer 1, merilni pretvornik Unimer 11 do 30, naprava za merjenje M 1054, enosmerni naprava za napajanje M 3021, stabilizacijski laboratorijski usmernik MA 4103, stabilizacijski laboratorijski usmernik MA 4153.

Avtomatika in vrtni stroji

Električni pastir Kekec in električni vrtni stroj VV 1431.

Merilne naprave – oprema za telefonijo

Kontrolnik številčnika NT 107, naprava za preizkušanje izolacijskih upornosti NL 0033, mostiček tolerance NE 111, stabilizacijski usmernik NE 137, stabilizacijski usmernik NE 133, merilnik telefonskega prometa NT 201, servisni merilnik ATA-Nt 122, Avtomatski oddajnik NT 0701.

Naprave za umerjanje števec

Naprava za ugotavljanje izolacijske moči ND 0270, stojala za umerjanje števec energije ND 0063 in ND 0024, trifazna stabilizacijska naprava NL 0296, enofazna naprava za umerjanje števec ND 141.

Merilne naprave – elementi za avtomatizacijo

Dvofazni servomotorji, majhni asinhroni motorji, majhni sinhroni motorji, tahogeneratorji, motorgeneratorji, resolverji, sinhroji, kompleti univerzalnih servo plošč, reduktorji UR i 20 UR, tahometri, linearni diferentni transformatorji, servomehanizmi, pokazatelji položaja ladijskega krmila, pokazatelji globine sidra in pokazatelji ravni tekočine.



Del strokovnjakov – inženirjev srbskega elektrogospodarstva, ki so bili minuli teden na obisku pri nas.

(Nadaljevanje s 4. strani)

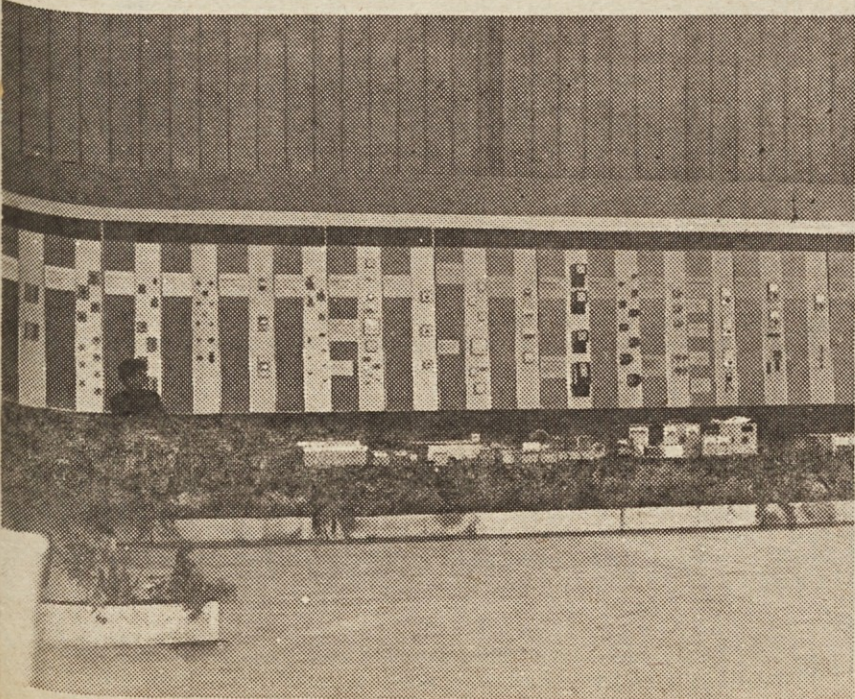
strokovnjaki so namreč goste seznanili s celotno panogo avtomatike, ki pride neposredno ali posredno v poštev pri izgradnji elektroenergetskih sistemov. Strokovni pogovori so zapolnili celotni prvi dan obiska.

Ob koncu razgovorov prvega dne so si obiskovalci zavezali ogledati konkreten primer z zasnovo, koordinacijo in praktičnimi rešitvami pri avtomatizaciji prenosa in distribucije električne energije. Zato so se odpravili naslednji dan v Maribor, kjer so pregledali študijo, ki jo je izdelal inženiring za energetiko Iskre skupno

s strokovnjaki Dravskih elektrarn v Mariboru. To študijo bodo uresničili v mariborski regiji v naslednjih letih, v kateri bo delež opreme Iskre zajel vrednost 150 do 200 milijonov dinarjev. Popoldne so si nato ogledali še avtomatizacijo v hidroelektrani Vuzenica ter temoelektrami Šoštanj.

Zadnji, tretji dan so strokovnjaki elektrogospodarstva iz Srbije vodili obširne poslovne razgovore v delovni organizaciji Avtomatike, nato pa so si poleg matične tovarne na Savski cesti ogledali še proizvodnjo telekomunikacij na Laborah. Tamkaj so se poslovlili in odleteli iz Brnika nazaj v Beograd.

Marjan Kralj



Digitalna in analogna merilna tehnika je bila skrbno izbrana, žal pa za obiskovalce nekoliko skrita za komercialnim prostorom.

Srednjeročni razvoj TOZD Števci

V preteklem obdobju so v TOZD Števci dosegli zelo dinamično rast proizvodnje, saj je letno znašala povprečno več kot 30 % po stalnih cenah. V približno enakem obsegu je rasla tudi vrednost izvoza — v 1. 1971 je znašala 1.500.000 dolarjev, v 1. 1975 pa že 4.500.000 dolarjev. Hkrati z omejenjo rastjo se je povečevalo tudi število zaposlenih — kolektiv TOZD je letno naraščal za 8 %.

Upoštevač te podatke lahko torej ugotovimo velik porast produktivnosti oziroma vrednosti proizvodnje na zaposlenega. Ta se je praktično dvakrat povečala. V tem preteklem obdobju se je dokaj povisil tudi dohodek na zaposlenega in sicer za 33 %.

Ob zaključku preteklega obdobja velja posredovati glede TOZD Števci še naslednje ugotovitve: vrednost osnovnih sredstev je sorazmerno nizka, saj so dokaj iztrošena, to pa pomeni slabo startno osnovo za bodoče. Tudi lastnih obratnih sredstev jim primanjkuje, od kreditov pa razpolagajo predvsem s kratkoročnimi.

Tudi z obstoječo kadrovske strukture ne morejo biti zadovoljni, saj je število visoko kvalificiranih in visoko strokovnih kadrov glede na obstoječe število zaposlenih v TOZD nezadovoljivo.

To neugodno stanje je predvsem posledica združevanja in usmerjanja sredstev in strokovnih kadrov za vse nove programe drugih TOZD. Njihov novi proizvodni program bo zahteval večje število strokovnjakov, tržne možnosti in zahteve pa bistveno povečanje proizvodnje, kar bo hkrati pomenilo tudi večje investicije.

Cilji srednjeročnega plana razvoja: osnovni je seveda stabilna gospodarska rast celotne delovne organizacije, ki bo zagotavljala socialno varnost in dvig realnih osebnih dohodkov zaposlenih, dvig njihovega družbenega standarda ter delovnih pogojev.

Osnova programske usmeritve se bo opirala predvsem na strokovne raziskave in realne ocene o potrebah trga. Pri tem v omenjeni TOZD izhajajo tudi iz realnih možnosti pri pridobivanju ustreznih kadrov in finančnih sredstev za uresničitev zastavljenega programa. V naslednjem 5-letnem obdobju se bodo nadalje potrudili, da bodo pomagali odpraviti sedanje pomanjkljivosti v splošnem informacijskem sistemu, tako ZP Iskra kot DO. Osnovna izhodišča so namreč na teh dveh ravneh. Neposredni proizvajalec naj dobi potrebne podatke, ki se nanašajo na ekonomski položaj TOZD ter rezultate tako živega kot minulega dela. Obstoječi asortiman je treba ustrezno modernizirati in to predvsem pri industrijskih števcih, ki so osnovni

proizvodni program TOZD. Že ob koncu letošnjega leta bodo uvedli trifazni števec ter postopoma prešli na uvedbo magnetnih ležajev. Izvedli bodo tudi določene modifikacije obstoječega programa glede na zahteve tujih trgov oziroma osvajanja tistih, kjer še niso prisotni.

V proizvodnji krmilnih mehanizmov bodo razširili sedanji program s histereznimi in koračnimi motorji. Na področju elektronskih števec osvajaajo proizvodnjo razredov 02, 05 in 1. V razvoju še nadalje intenzivno delajo na števcu široke potrošnje razreda 2, ki bo v daljšem obdobju zamenjal sedanje indukcijske.

V proizvodnjo bodo uvedli še naprave za tonske mrežne telekomande — pri tem predvidevajo proizvodnjo sprejemnika na osnovi lastne konstrukcije, dobavo kompletnih naprav pa v kooperaciji s tujim partnerjem.

Povsem nov bo program mikroelektronskih enot (hibridnih mikroelektronskih vezij) v tankoplastni tehniki. Uvedli jih bodo v elektronske števece, v spejmnike ter razne izdelke drugih TOZD.

V tem obdobju se bo obseg proizvodnje glede na stanje na domačem in tujih trgih v primerjavi s preteklim obdobjem umiril. Rast ne bo več tako dinamična, letno pa bo še vedno znašala 16 %, kar je še enkrat toliko, kot je predvideno za rast proizvodnje v SRS in tudi več kot v DO (kjer bo znašala 12 %). Njena vrednost po stalnih cenah bo predvidoma narasla za 80 %, v podobnem obsegu pa bo narasel tudi izvoz. Za potrebe domačega trga bodo povečali predvsem proizvodnjo novih izdelkov, obseg proizvodnje že obstoječih pa ne predvideva povečanja.

Izvoz v tem obdobju bo razen klasične prodaje obsegal tudi prenos tehnologije v dežele v razvoju. Prvi

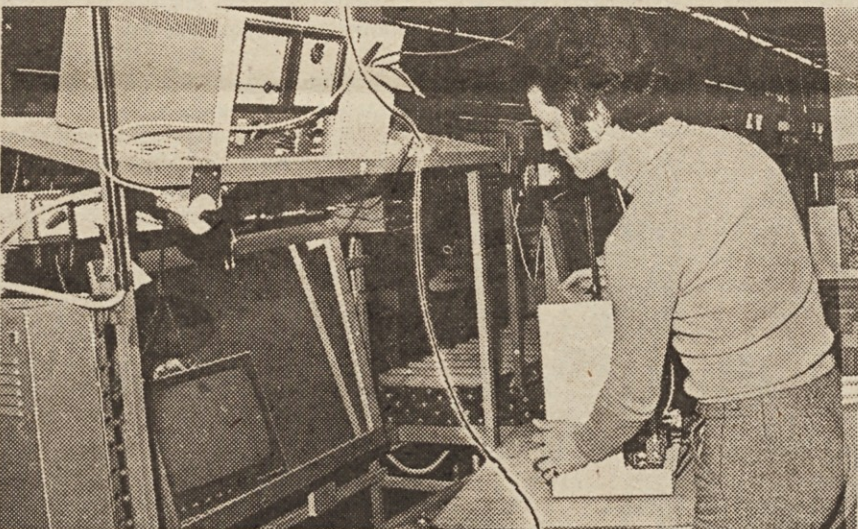
rezultati so že doseženi — na mednarodnem natečaju je bila sklenjena pogodba za gradnjo tovarne števec v Tuniziji po Iskrini licenci. Slednja je bila prodana tudi Turčiji. Gradnja tovarne v Tuniziji se bo pričela naslednje leto, ustrejni projekti pa bodo izdelani že do konca letošnjega. V teku so tudi že priprave in ponudbe za druge tuje interese, ki želijo graditi tovarne števec električne energije. Tako bodo v sedanjem, prihajajočem petletnem obdobju prodali svoje licence vsaj še trem ali štirim kupcem.

Struktura izvoza: še vedno bo izvoz v Zahodno Evropo predstavljal pomembno postavko, predviden pa je večji delež v prodaji v dežele v razvoju, saj tankajšnje potrebe po Iskrinih izdelkih stalno naraščajo. Pomembno novo tržišče bo Avstralija. Že letos bodo tja izvozili števec električne energije v vrednosti preko 500.000 dolarjev, v naslednjih štirih letih pa se bo ta vrednost še povečala — za 4 do 5-krat. Poleg Venezuele je to za omejeno TOZD trenutno največje tržišče v eni sami deželi.

Zaposlovanje bo manjše kot ga za ZP Iskra predvideva srednjeročni program razvoja. Letno bo naraščalo le za 1,5 %. Pri načrtovani rasti proizvodnje bodo morali bistveno povečati produktivnost, ustrezno prestrukturirati kadrovske zasedbe ter doseči večja vlaganja v proizvodni sredstva. Potrebna nova oprema bo zahtevala vsaj 70 mio N din investicij, če naj dosežejo zastavljene cilje. Pri tem bodo še vedno združevali sredstva za nove proizvodne programe in površine na ravni DO. S tem pa bo dobila tudi TOZD Števci večje in ustrežnejše nove prostore.

Realni osebni dohodki v tem obdobju naj bi se v skladu s srednjeročnim načrtom razvoja TOZD dvigali za 4-5 % letno.

Viktorija—Budkovič—Rayyos



Janez Robežnik kontrolira TV sprejemnike

Sanacija na Pržanu napreduje

V TOZD TV Pržan že vse letošnje leto prizadevno sanirajo lanskoletno negativno poslovanje. Sanacijska komisija pod predstvom Davorina Jericia tekoče spremlja poslovanje vse tovarne. Ob polletju so dosegli sorazmerno dober uspeh, je poročal tovariš Jericio DS IŠP.

Sanacijski program je bil narejen na podlagi izčrpane ekonomske analize sanacijske komisije. Tako je bilo predvideno, da bodo že v letošnjem letu znatno popravili stanje in krili velik del lanskih izgub. Program pa ne teče povsem po začrtanih smernicah, zaradi velikih izpadov v proizvodnji barvastih TV sprejemnikov, ki so najvišje akumulativni. Zato je tudi jasno manjši dohodek ob polletju.

Proizvodni program so v prvem polletju izpolnili 75 odstotkov, glavnega artikla — TV sprejemnikov 71 odstotkov. Gramofoni, brivniki in kasete so mnogo bližje zastavljenim ciljem, medtem ko je proizvodnja zvočnikov dosežena le 55 procentov in siren le 46 procentov. Pri rezervnih delih so za 844 starih milijonov presegle plan, pri storitvah pa imajo 190 starih milijonov zaostanka. Za storitve pač ni povpraševanja, zlasti za te, ki jih lahko nudi Pržan.

Zalogo so se v prvih mesecih letos zmanjšale, aprila še celo zelo visoko, sredi poletja pa so prodali več, kakor običajno prodajo v tem času, tako da jim je uspelo stanje zaloga zmanjšati pod stopnjo ob novem letu. Mnogo pa pričakujejo še od jeseni in zime, ko gredo televizorji bolje v promet. Najbolj razveseljivo pa je dejstvo, da so izvozni plan visoko presegle.

Tudi v zaposlovanju so blizu predvidenih sanacijskih norm. Predvideli so, da jih bo ob koncu polletja zaposlenih 633, bilo pa jih je 645, kar pa je potrebno, saj so preko plana vključili še izvoz in seveda proizvodnjo Minirame v Češko in za ta posel rabijo nekaj delovne sile. Z osebnimi dohodki so ostali na isti višini kakor lani, le nekaterim strokovnjakom so zvišali prejemke, da so zaustavili „odseljevanje“ strokovnega kadra, ki je postalo že kar kritično. Ker pa niso zvišali osebnih dohodkov, ponekod so celo nižji od lanskih, so se zaradi tega zelo zvišala bolovanja. „Bolniških“ je od 11 — 13 odstotkov, kar je gotovo nad vsako normalo. Analizirali so ta podatek in prišli do zaključka, da delavec dobi skoraj iste prejemke, če boluje, kakor če bi bil na delu. Včasih to znese celo več, tako da je „bolniška“ tudi finančno stimulirana, kar pa vpliva negativno na prisotnost v tovarni.

Drugo zaskrbljujoče dejstvo pa je porast stroškov in s tem minimalna amortizacija. To je tudi botrovalo nižjemu ostanku dohodka.

Vendar je stanje poslovanja napram lanskemu zelo dobro, saj so kljub velikim oviram in zunanjim negativnim nepredvidenim faktorjem polletje uspešno zaključili z ostankom dohodka.

KF

Novice od tu in tam

● Skupščina Beograjske banke — osnovne banke v Smederevu je sklenila izbrisati dolg v vrednosti 11 milijonov dinarjev tovarni štedilnik Milan Blagojević iz Smedereva. Prav tako so tovarni odložili plačilo vseh obveznosti do leta 1979 v vrednosti 70 milijonov dinarjev. S tem so „isočlanskemu“ kolektivu olajšali težaven gospodarski položaj.

● Trenutno leži v predalih reške pošte 11 tisoč prošelj za telefonske priključke. Na Reki pravijo, da ne bo nič bolje do leta 1980, zatem pa bodo vse novodošle prošnje reševali sproti. Sedaj dodeljujejo nove priključke le z 31 % udeležbo stroškov, kar pomeni za novega naročnika prispevek 3.000 dinarjev.

● Po podatkih zveze sindikatov Jugoslavije je bilo lani zaradi izostankov delavcev z dela izgubljenih skoraj 70 milijonov delovnih dni. V prvem polletju letos se je število bolezenskih izostankov do 30 dni povečalo za celo tretjino, izostankov nad mesec dni pa za 7 %.

● V osmih mesecih so pretovorili v reški luki 4,4 milijona ton blaga, kar je največ doslej. Do konca leta bo šlo skozi luko še 1,84 milijona ton blaga; to bo največji promet od obstoja luke.

● Emisija denarja se je letos v naši državi zelo povečala. Skoraj 50 % ga je letos več v obtoku.

● Od znanstvenega odkritja do prehoda na industrijsko proizvodnjo je bilo potrebno za fotografijo 112 let, za telefon 56, radio 35, televizijo 12, tranzistorje 5 in za integrirana vezja samo 3 leta. Napredek vsekakor!

● Za minulo nedeljo 19. septembra je bil določen rok, da bo na I. programu beograjskega radia ob 14. uri spregovoril Vuk Karadžić. V Beograd je namreč dospel magnetofonski zapis, na katerem so Japonci na podlagi dobljenih podatkov reproducirali prek elektronskega računalnika originalni glas slavnega preporoditelja in ustvarjalca srbskega književnega jezika.

● Iz Niša je dospel vest, da bo Elektronska industrija Jugoslavije v kratkem pričela s proizvodnjo mikrovalovnih peči, v katerih se bo jed skuhalo ali speklo v pičilih dveh minutah. Mikrovalovne peči za sedaj izdelujejo samo v ZDA.

● V Srbiji je pričela s proizvodnjo tovarna lovske municije. Delala bo v okviru rudnika Trepča. Celotna proizvodnja bo avtomatizirana.

● Tovarna elektromotorjev v Djakovici, ki deluje v okviru EI Jugoslavije, že od ustanovitve posluje z izgubo. Izguba je vsak dan večja, čeprav je že od maja 300 delavcev te tovarne na letnem dopustu z minimalnimi osebnimi dohodki. Vzrok za izgubo je le 20 % izkoriščenost tovarniških zmogljivosti, oz. slaba prodaja elektromotorjev doma, zlasti pa v tujini, ker so njeni izdelki predragi v primerjavi s podobnimi.

● Jugoslovansko-poljska trgovinska blagovna menjava se bo v sedanjem petletnem obdobju povečala za en in polkrat v primerjavi z minulim petletnim obdobjem. Največ si bomo izmenjali surovin, specialnih izdelkov v lahki industriji in pa izdelkov v okviru razširjenih kooperacij. Samo kooperacija osebnih avtomobilov bo zajela vrednost 300 milijonov dolarjev.

● Rudnik antimona Zajača v Loznici proslavlja letos 100-letnico obstoja. Sedanja proizvodnja obsega 2.000 ton antimona, regulusa in njegovih zlitin in ne krije vseh potreb v državi. Načrt do leta 1980 predvideva proizvodnjo 4.000 ton, za kar bodo potrebne investicije v vrednosti 302 milijona dinarjev, od tega samo za razvojna dela 164 milijonov dinarjev.

● Avtonomna pokrajina Kosovo je po osvoboditvi najbolj napredovala. Leta 1945 je imela 278 šol s 27.000 učenci in 460 učitelji, danes pa ima 868 osnovnih šol z več kot 279.000 učenci, v katerih poučuje 12.340 učiteljev. Pouk poteka v albansčini, srbohrvaščini in turščini. Osrednje mesto Priština je štel ob osvoboditvi 17.000 prebivalcev, sedaj pa jih ima nad 100.000 in je sodobno evropsko mesto z letališčem in televizijsko oddajno postajo.

● Po podatkih iz zvezne Gospodarske zbornice bodo morda že v oktobru znižali davek na promet za barvne televizorje. S tem, trde v Gorenju in Elektronski industriji, bo možno poceniti televizorje za približno 10 do 12 %. Zagrebški RIZ pa trdi, da pri njih kljub nižjemu prometnemu davku ne bodo znižali maloprodajne cene, češ, da poslujejo sedaj na meji rentabilnosti. RIZ izdeluje barvne televizorje sistema Telefunken in uvaža za vsak televizor približno za 400 dolarjev sestavnih delov.

● Predstavniki Energoinvesta in izvajalec del Unioninvest so podpisali pogodbo o izgradnji novih objektov v Energoinvestovi tovarni termičnih aparatov. V novih objektih bodo izdelovali do 300 ton težke separatorje pare, ki so nujno potrebni pri atomskih električnih centralah. Nova proizvodnja, ki je prva na Balkanu, že ima naročilo z meddržavnim dogovorom Jugoslavije — Sovjetska zveza, kjer je predvidena izdelava separatorjev pare za pet sovjetskih atomskih central. Za nov program so vložili 11 milijonov dinarjev. S proizvodnjo bodo pričeli naslednje leto, prvi separatorji pa bodo zapustili tovarno l. 1978.

● Nova raziskovanja so odkrila, da je v rudniku azbesta v Stragarih pri Kragujevcu 12 milijonov ton zaloga te nekovine, kar bo zadostovalo za dvestoletno izkoriščanje. Z novim tehnološkim postopkom bodo dobili na leto 25.000 ton azbesta in 10.000 ton azbestnih plošč. Vrednost letne proizvodnje dosega sedaj 135 milijonov dinarjev, pri čemer znašajo celotni stroški 88 milijonov in dohodek 47 milijonov dinarjev.

● Spet grade v Jugoslaviji naenkrat kar tri proizvodnje. Gre za tovarne, ki bodo oplenile aluminijeve trakove. Po dosedanjih analizah bo ena sama tovarna lahko krila vse potrebe po teh polizdelkih v državi. Prva tovarna, ki je predložila načrte za novo proizvodnjo in je dobila tudi že soglasje ustreznih organov, je bila tovarna lahkih kovin „Boris Kidrič“ v Šibeniku. Le-ta gradi nove proizvodne prostore v Omišu in bo v polletju 1977 začela z redno proizvodnjo. Druga tovarna pa je Panonia iz Subotice in tretja Kombinat aluminija v Titogradu. Zanimivo je, da vse tovarne nameravajo kupiti (ali pa so že kupile) opremo od istega proizvajalca v Zvezni republiki Nemčiji.

● Hitrejši razvoj nerazvitih republik in pokrajin je eden izmed osnovnih in trajnih ciljev ter nalog družbeno-ekonomskega razvoja pri nas. Zato preseneča podatek, da se je v 10-letnem obdobju delež nerazvitih republik in pokrajin v celotnem družbenem proizvodu povečal samo za 0,3 % (od 22,2 % na 22,5 % do leta 1975). Lani pa je ta delež še nazadoval, kar so pokazali podatki Službe družbenega knjigovodstva.

● Z novo tranzitno centralo bo do konca naslednjega leta dobila 120.000 Beograjska nov telefonski priključek. Tako bo imel Beograd čez dve leti 303.900 telefonskih priključkov. Predvidevajo, da bodo šele leta 1985 dobili vsi novi prosilci telefone. Letos in drugo leto bodo povečali telefonske zmogljivosti tudi v Šabcu za 6.000 številk, Smederevu, Valjevu in Požarevcu za 3.000, Veliki Plani za 2.000 in Loznici za 1.000.

● V ZDA so izdelali računalniški sistem za zavarovanje avtomobilov pred tatovi. Naprava je sestavljena iz dveh delov, eden je vezan na vžigalni sistem v avtomobilu, drugega, ne večjega od ročnega vžigalnika, nosi voznik s seboj. Brez drugega dela, ki oddaja potrebne impulze, ni mogoče pognati avtomobila. Impulzni del je obšen kar na ključu od avtomobila.

Zbral in uredil Marjan Kralj

IVANKA VENCELJ ODHAJA V POKOJ

Čez nekaj dni bo odšla v pokoj Ivanka Vencelj, skladiščnica prospektne materiala v sektorju marketinga. Skoraj 15 let je pri nas izredno vestno in marljivo opravljala svoje delo in odposlala nekaj milijonov vseh vrst prospektov in drugega propagandnega



materiala na vse konce države. Zaradi slabih, neustreznih prostorov si je v prejšnjih letih nakopala bolezen, ki jo je sedaj prisilila k mirovanju, k upokožitvi.

Vsi, ki jo poznamo ji želimo, da bi v miru in brezskrbno uživala zasluženi pokoj.

Analiza ankete o počitniških praksah v ZP Iskra

Izvršni odbor kluba štipendistov ZP Iskra je izvedel anketo med štipendisti na temo počitniške prakse. Rezultate ankete bomo skušali čimbolje uporabiti v naslednjem letu pri organizaciji počitniških praks.

Anketni listi so bili poslani vsem 1716 štipendistom. Izpolnjene anketne liste je poslalo 556 anketirancev, ali 32,4 %, od tega 160 študentov višjih in visokih šol (28,1 %), 117 anketirancev (21,7 %) do sedaj še ni opravljalo prakse, 121 (21,7 %) pa je opravilo več kakor 3 počitniške prakse.

Večina anketirancev meni, da so počitniške prakse potrebne in koristne (96 %), kar utemeljujejo takole:

- s počitniško prakso si pridobivamo poleg teoretičnega znanja, ki smo ga pridobili v šoli, tudi praktično, spoznavamo svoje delovno mesto in delovno okolje, bomo do delavce in odnose v delovni organizaciji,
 - s počitniško prakso se štipendist lahko čustveno naveže na delovno organizacijo,
 - v času opravljanja počitniške prakse se lahko seznanimo s samoupravljanjem,
 - na počitniški praksi lahko ocenimo znanje, pridobljeno v šoli,
 - znanje pridobljeno na počitniški praksi koristi pri nadaljnjem študiju,
 - „na počitniški praksi dobimo nekaj denarja za počitnice“.
- Štipendisti, ki so bili mnenja, da prakse niso potrebne, so navedli naslednje vzroke:
- delamo dovolj med letom, zato si zaslužimo cele počitnice,
 - zadostovala bi tudi krajša počitniška praksa do dveh tednov,
 - študentje bi rabili tudi čas za počitek — po pomladanskih izpitih je praksa, po praksi takoj pa zopet študij;
 - nagrade so premajhne.
- S praksami je zadovoljnih le 281 anketirancev ali 50,5 %. In če upoštevamo, da so številni, katerim je počitniška praksa bila všeč le zaradi lahkega dela in dobrega razumevanja z drugimi delavci, smo upravičeno zaskrbljeni nad našimi počitniškimi praksami. Štipendistom so počitniške prakse bile všeč, ker:
- so se seznanili s samoupravljanjem v praksi (niti 1 %!)
 - so se seznanili s prakso v ustreznem mentorstvu (komaj 3 %),

- so opravljali dela, ki so jim bila všeč,
 - so bili odnosi z delavci dobri,
 - delo ni bilo težko, bilo pa je zanimivo in poučno,
 - so dobro sodelovali z delavci,
 - je počitniška praksa dopolnitev praktičnemu pouku,
 - so poslušali predavanja, pripravljena za štipendiste — praktikante (V Elektromotorjih — en odgovor!),
 - niso opravljali rutinskih del (manj kot 1 %)
 - je mentor razlagal posamezna opravila,
 - delo je „moje“, počitniška praksa bi lahko bila tudi daljša.
- In še razlogi, zakaj toliko štipendistov s počitniško prakso niso bili zadovoljni:
- zaradi dela, ki so ga morali opravljati, niso bili dovolj ustvarjalni,
 - ker so bili le nadomestilo za delavce na dopustu,
 - ker so opravljali delo, ki vse leto leži nedotaknjeno, ali pa so si dela za praktikante izmišljali,
 - ker niso spoznali ne dela, ne delavcev,
 - ker so opravljali dela, ki ne ustrezajo njihovi izobrazbi (premalo zahtevna dela),
 - ker so opravljali dela, ki niso del bodočega poklica (tako delo „ubija veselje do poklica“ — ekonomist delal kot delavec pri stroju),
 - ker je seznanjanje s proizvodnjo predolgo in izpeljano na neustrezen način, delo na ustreznem delovnem mestu prekratko,
 - ker je počitniška praksa bolj podobna počitniški zaposlitvi zaradi zaslužka („en teden sem snemal izolacijo z vodnikov“ — elektnik), („v času počitniške prakse sem le čistil stroje“),
 - ker niso samostojno opravljali nalog („ko končaš šolo in moraš kaj sam narediti, si pa ničla“),
 - ker se za praktikante nihče ni zanimal, so bili prepuščeni sami sebi, ker ni mentorjev,
 - ker „na praktikante gledajo kot na nujno zlo, ne pa kot na bodoče sodelavce“.
- Na osnovi ankete lahko zaključimo naslednje: počitniške prakse so nujno potrebne, ker omogočajo štipendistom, da se seznanijo že v času študija s svojimi bodočimi delovnimi mesti, svojimi bodočimi sodelavci, s celotno proizvodnjo, s tehnologijo, s težavami v delovni organizaciji. Šti-

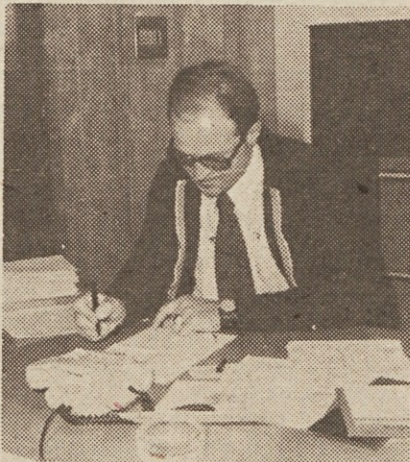
pendisti — praktikanti se na praksi morajo seznaniti tudi s sistemom samoupravljanja in z odnosi v TOZD in med TOZD.

Ugotovimo lahko, da dosežanje prakse še zdaleč niso zadovoljile. Z nekaterimi izjemami, štipendisti niso imeli mentorjev, ki bi jih vodili v času prakse in jim omogočili seznanitev z vsemi vprašanji, ki štipendiste zanimajo in s katerimi se tudi morajo seznaniti.

Upajmo, da bomo v sodelovanju z OO ZSMS v posameznih TOZD uspeli počitniške prakse izboljšati, da bodo štipendisti od prakse nekaj odnesli in da jim ne bo razumevanje s sodelavci edino, kar jim bo na praksi všeč.

Vsekakor bo problematiki počitniških praks treba posvetiti še mnogo pozornosti, kar so zahtevali tudi štipendisti sami že v anketi.

Mirko Ivančič



Mile Kandus.

Gotovo si vsi pri glasilu Iskra prizadevamo, da bi časopis služil svojemu namenu — obveščanju vse velike, skoro tridesetisočglave družine. Koliko nam uspe in koliko ne, pa je druga stvar. Zato smo vprašali nekaj bralcev — Iskrašev, kaj mislijo o glasilu in obveščanju.



Lidija Langerholc.

MILE KANDUS, predsednik sindikata: Iskra je z izčrpnostjo poročil zelo relativna. O nekaterih stvareh se razpišete na dolgo in široko, o drugih pa premalo. Marsikaj pa bi človek prebral, če bi bilo krajše. Glasilo precej berem. Najprej pogledam, če je kak večji samoupravni sporazum širšega pomena, nato sklepe Skupščine ZP, realizacijo planov in nato vice — če jih je kaj. Vedno tudi pogledam športno stran, zlasti planinske podvige.

Malo me motijo obširni potopisi — ki že mejijo na pouk zemljepisa. Mislim, da take informacije najdemo lahko na televiziji in v zabavnem

Kaj mislijo o našem časopisu

tisku. Res, škoda prostora. Želim pa, da bi bili članki napisani bolj „berljivo“, ne tako suhoparna, včasih že kar birokratska poročila o dogajanju in poslovanju. Ne bi škodilo tudi enostavno komentirati poslovnih poročil, da bi tudi neposredni proizvajalci iz poročil zvedeli več.

TONKO RANT, rezkalec: S poročanjem sem kar zadovoljen, saj so objavljeni vsi rezultati o proizvodnji in poslovnih rezultatih. Najraje seveda preberem kar piše, o naši tovarni, za prodajo me tudi zanima, saj ne gre najbolje. Športne novice pa menda tako preberem vsi mlajši. Moti me pa poplava kratic, kdo pa ve, kaj so razne ieze, friti in ne vem kaj še. Tudi tujk je preveč, saj se menda da marsikaj povedati po naše.

LIDIJA LANGERHOLC — tajnica: Poročila o Združenem podjetju so zelo izčrpana, manj pa piše o delu TOZD in njihovih problemih. Saj na koncu koncev je Iskra živ organizem, sestavljen iz posameznih tovarn, njihovega dela in hotenj. Vedno preberem vse o naši delovni organizaciji in če je kaj smešnega, (tega pa je premalo). Motijo me pa predolgi sestavki, saj pred celo stranjo človek kar obupa. Želim pa, da bi pisali več o ženskah. Povsod in vedno so slikani moški, njihova mnenja se tiskajo in njihove odločitve držijo. Ali ne bi



Tonko Rant.

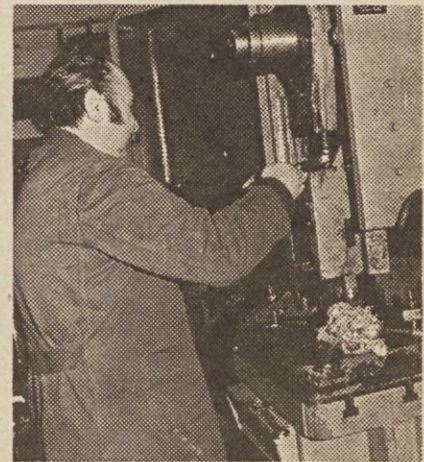
pisali tudi tega, kar so rekle ženske, odločile ali pripomnile?

SILVO IGL, delovodja: V našem glasilu pišejo preveč eni in isti ljudje, kar deluje utrujajoče in enolično. Pa tudi preveč taktizerski smo, saj bi lahko pokazali včasih več smisla za realno stanje in ne samo hvalili. Človek pa tudi sreča zelo zanimive članke, zadnji čas je tako nadaljevanje potopisa po Češki. Zanimivo in duhovito. Iskro



Vlasta Kosem.

precej berem, kakih razvlečenih uvodnikov seveda ne. Gotovo pa preberem vse kar piše o naši TOZD, o naši delovni organizaciji, pa tudi športne novice, zlasti ob zimski in letni Iskriadi.



Silvo Igl.

VLASTA KOSEM, delavka v kontroli: Vedno preberem večino člankov v Iskri. Zdi se mi, da je mogoče iz glasila zvedeti vse, kar se dogaja v Združenem podjetju. Najprej seveda preberem kar piše o naši tovarni in njenih poslovnih uspehih in poslovanju celotne Iskre. Tako lahko vsaj koga vprašam, če že sam ne razumeš vsega, zlasti strokovnih poročil. Marsikaj bi pa že novinarji lahko napisali bolj za širši krog bralcev in bi bilo jasno tudi nestrokovnjakom. Pogrešam tudi več humorja. Saj se verjetno v Iskri zgodi kaj smešnega in menda nismo vsi vedno tako smrtno resni. FY

ISKRA
Industrija za telekomunikacije
elektroniko in elektromehaniko
KRANJ, o. sol. o.

objavlja
prsto delovno mesto

PROJEKTANT ZA TONSKE
MREŽNE NAPRAVE V TO-
VARNI ŠTEVCEV

POGOJI:

diplomirani elektroinženir z nekajletno prakso, po možnosti na področju projektiranja avtomatskih naprav za elektrogospodarstvo, ter z znanjem najmanj enega tujega jezika, pri čemer ima prednost nemščina.

Pismene prijave pošljite v roku 15 dni po objavi razglašene na naslov: ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ, 64000 KRANJ, Savska loka 4, Kadrovsko področje.

ZAHVALA

Ob izgubi moje drage mame
KRISTINE BREZAVŠČEK

se zahvaljujem vsem sodelavcem kontrole, obdelovalnice, galvanike in ostalim iz TOZD TEA za izrečeno sožalje ter prispevek za cvetje na njeni zadnji poti

Čerin Klara

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame
LJUDMILE KRIŠLJ

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem iz TOZD Stikala za izrečeno sožalje, cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njeni zadnji poti

sin Lojze

ZAHVALA

Ob smrti mojega dragega očeta
AVGUSTA SMOLETA

se najlepše zahvaljujem sodelavcem ATC za izreze sožalja, poklonjeno cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti

sin z družino

III. FESTIVAL AMATERSKEGA FILMA ISKRE

Kot prejšnja leta bo tudi letos foto-kino sekcija Iskra Elektromehanika priredila v počastitev Dneva republike 3. festival amaterskega filma.

Tudi vi lahko sodelujete na festivalu s svojimi filmi, ki ste jih že posneli, ali pa jih še boste. Morda imate težave pri snemanju, montaži ali ozvočenju filma. Pomagajo vam lahko člani naše foto-kino sekcije. Informacije dobite pri tov. Pihlar Francu, ing., tel. 28-93.

Upamo, da vas bo razpis vzbudil k sodelovanju.

Pogoji:

- festivala se lahko udeležijo vsi kinoamaterji, zaposleni v organizacijah ZP Iskra
- filmi so lahko formata 8 mm ali super 8 mm
- čas trajanja projekcije največ 10 minut
- če je ton na magnetofonskem traku, mora biti na posebnem kolutu označen s podatki
- filme bo ocenjevala strokovna žirija
- izbrani filmi bodo nagrajeni, vsak udeleženec bo prejel priznanje za sodelovanje
- filme oddajte vodstvu sekcije „Iskra“ ali pa jih pošljite priporočeno na naslov:

Sindikalna organizacija
Foto-kino sekcija Iskra
Savska loka 1, 64000 Kranj

- zadnji rok za pošiljanje filmov je 10. nov. 1976

- filmi bodo vmnjeni 15 dni po zaključku festivala

- za morebitne poškodbe med transportom sekcija ne odgovarja.

Prijavnica:

Naslov avtorja ali kluba
.....
Avtor
Sodelavci
Zvrst filma
(družinski, dokumentarni, animirani, igrani, eksperimentalni)
Tehnika (barvni, črno-beli)
Dolžina
Hitrost projekcije
Način ozvočenja
Pripombe
Vodstvo sekcije

JELKA VUK-NOVAKOVIĆ

Veeverica in lisica

Babica zima je posipala zeleni gozd s sneženimi zvezdicami. Skozi vejevje spečih smrek je privrhal ledeni veter dedek Sever. Gozdni prebivalci so se zatekli v svoja zimska bivališča. Življenje v gozdu je zamrlo.

Na ozki stezi v sveže zapadlem snegu so se pokazale prve stopinje. To so bile stopinje botre lisice, katero je glad kljub hudemu mrazu pognal na lov. Lisica je živela v brlogu pod staro bukvijo.

Na tej bukvji zgoraj v duplini je domovala veeverica. Pravkar si je vzela lešnik za južino iz svoje zimske zaloge, katero si je preudarna živalica pripravila že jeseni.

Spodaj po stezi je počasi in klavmo stopicala lačna lisica. Rep je imela povešen in je z njim pometala tako, da je puščala za seboj široko sled.

Veeverica je zagledala lisico. Smuk... smuk in že je bila na najnižji veji. „Kam pa, botra lisica? In še v takem mrazu pa tako razpoloženi? Mogoče, mogoče bi vam teknil kak lešnik?“ Pri tem se je hudomušno muzala in navihano ogledovala s svojimi črnimi očkami lačno lisico.

Lačni lisici pa danes ni bilo do šale. „Same burke ti rojijo po glavi: Seveda, ko pa živiš brez skrbi. Še sredi zime te najdem pri južini.“

„Ali mislite botra lisica, da mi je lešnik sredi zime sam priletel pred nos iz kakih daljnih južnih krajev? Ali pa imam mogoče čarovno palico in si ga po želji čudežno pričaram? Nemara mislite botra lisica, da zore lešniki sredi zime nalašč zame?“

Lisica na te besede ni ničesar odgovorila. Le gledala je in gledala ter se globoko zamislila...

ISKRA

Številka 40-25. sept. 1976

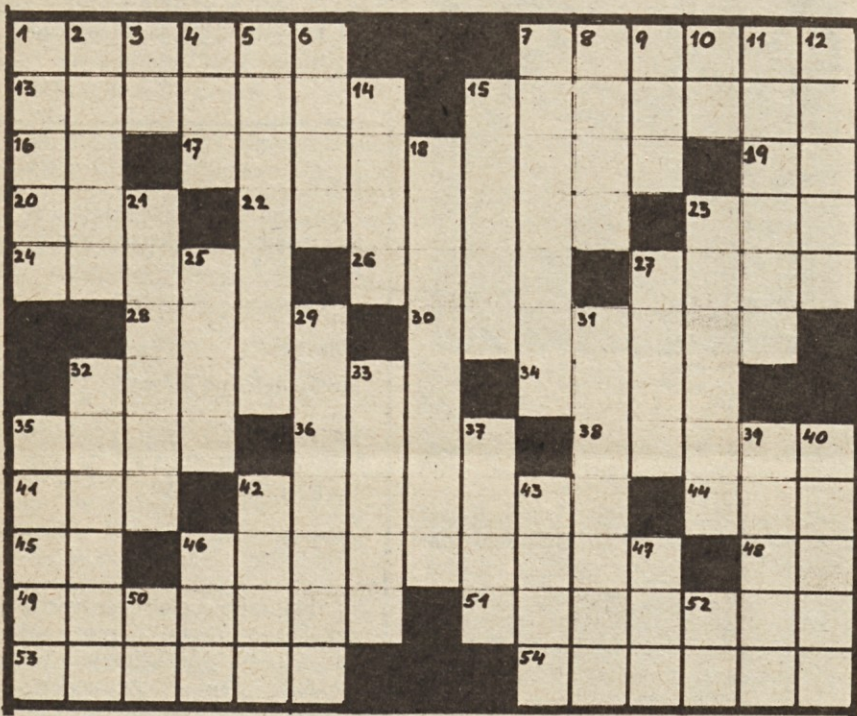
Snežni pozdrav z 2863 metrov

Sobotno jutro 11. 9. 1976! Na Savski c. 3 se je pred TOZD TELA zbrala skupina bolj ali manj navdušenih planincev, ki so se žalostno ozirali proti oblačnemu nebu. Zaskrbljeni obrazi, sem ter tja kakšna beseda in jutranji „zdravo“ tovariši, ki je prisopihal z nahrbtnikom na zbirno mesto.

Ura je odbila šesto. Odhod! Devetindeset „iskrašev“ se je z vso potrebno planinsko opremo in obveznim pririvanjem porazdelilo na sedeže v avtobusu. Tih upanje, da bo na Gorenjskem lepše, se je spremenilo v rosenje, ki jih je spremljalo vse tja do Aljažvega doma v Vratih, pa čeprav se je Obrčkal Bojan, eden izmed pobudnikov in organizatorjev osnovne organizacije ZSMS v TOZD TELA potrudil, da bi bil izlet tak kot mora biti. Obvezen čaj in prigrizek sta povrnila barvo na lica še vedno zaspanih in nekoliko prezebljenih planincev. Kazalci na uri so se bližali deveti, ko je Bratkovič Franci popeljal skupino po ozki stezi proti vznožju očaka, ki je tiho in ponosno varoval svoje stene v plašču megle. Še skok čez Triglavsko Bistrico, ki se je tokrat spremenil v previdno iskanje redkih skal, ki so morale iz narasle vode svoje vrhove in že je bilo potrebno visoko dvigniti kolena. Po že tolikokrat prehojeni Tomiškovski poti se je vila kolona

naših hribolazcev. Za pogovor ni bilo ne časa ne dovolj zraka v pljučih. Le kakšen vzpodbuden vzklík, trenutek postanka, da zajameš sapo in se ozreš nazaj v dolino, ki je postajala vedno manjša. Ob dvanajstih, ko so se megle že razpršile in je sonce posvetilo na prve lise snega, je večina že prispela do dobro znanega potočka. S požirki hladne vode, so si razgreti planinci potešili najhujšo žejo. Beseda je stekla in po krajšem počitku je del skupine dobre volje nadaljeval pot proti Kredarici, drugi pa so krenili proti Staničevi koči. Zgodaj popoldne se je skupina zbrala na zasneženi Kredarici. Dobra volja, čudovito vreme in neustavljivo navdušenje šestih, ki so še isti dan pohiteli na sam vrh Triglava; vse to je botrovalo še lepšemu večeru. Pesem ob spremljavi Janezove kitare in zavijanja izredno močnega vetra še dolgo ni izzvenela. Dobra razpoloženja ni pokvarila niti neprijetna novica, da spanje ne bo ravno udobno. Pri ljubljanski Matici so po vsej verjetnosti pozabili obvestiti upravnika doma na Kredarici, da pride v soboto večja skupina planincev. Pa kaj bi to! Če si pravi planinec doživiš marsikaj prijetnega in neprijetnega. Sem sodi tudi spanje na klopih ali celo na tleh, če drugje ni prostora. Važno je le, da imaš streho nad glavo.

Križanka za razvedrilo



Vodoravno: 1. površnik, 7. rezultat ubijanja, 13. italijanski pesnik in komediograf renesančne dobe, Pietro, 15. ime sovjetskega politika Mikoja, 16. Tine Orel, 17. žensko ime, Polona, 19. kratica za Nogometni klub, 20. ime slovenske pevke narodno-zabavne glasbe Prodnikove, 22. kdor onanira, 23. Gabro T. Ivančič, 24. več zaporednih strelav ali izstrelak vsega vložka pri avtomatskem orožju, 26. alkoholna pijača iz grozdja, 27. ime znamenitega armenskega skladatelja Hačaturjana, 28. ameriški državnik, nobelovec za mir 1912, Elihu, 30. star naziv za topničarja, 32. državna plača učiteljev ali duhovnikov v stari Avstriji, iz latinskega congruere, ujemati se, 34. človek z velikimi očmi, 35. majhen konj, 36. ime operne pevke in tudi filmske igralkice italijanskega porekla, Moffo, 38. stara angleška igra z jajčasto žogo, nekoliko podobna nogometu, rugby, 41. Lazo M. Tomanović, 42. ruta za ovijanje, 44. nekdanja francoska teroristična organizacija, 45. Anton Ingolič, 46. merila osnove za vrednotenje, primerjanje ali presojanje, 48. avtomobilska oznaka za Nizozemsko, 39. sesajoca žuželka s radnimi žlezami, 51. žalostinka, lirsko-epška pesem žalnega, otožnega značaja, 53. ravna streha na hiši, ploščad, 54. gospodar.

Navpično: 1. oče, naslov redov-

nega duhovnika, 2. prijetna dišava, vonjava, 3. avtomobilska oznaka za Leskovac, 4. grška črka, 5. kdor se ukvarja s tipologijo, z naukom o tipih, 6. mongolsko-ruska reka, pritok Šilke, 7. v glasbi enoglasno, če dvoje ali več glasov ali glasbil izvaja isti glas, 8. zelo aktiven ekonomist in profesor za politično ekonomijo, Aleksander, 9. ime italijanske filmske igralkice Mirande, 10. nekdanji slovenski tehnik, 11. okamenela smola izumrlih iglavcev, navadno rumene ali rjavkaste barve, 12. prebivalec skrajnega severa, v eskimščini inuit, 14. skandinavsko moško ime, 15. rudarsko in industrijsko mesto v jugozahodni Romuniji, 18. nagovarjanje v tretji osebi, 21. oster javni nastop proti komu, nasprotovanje, žalitev, 23. v Južni in srednji Ameriki zaničljiv izraz za neromanske priseljence, 25. prebivalci Beotije, 27. otok otožja Tuamotu v Polineziji, 29. pomanjševalni naziv za travo, 31. rob, v medicini konec dolge kosti, 32. odbor, 33. list Komunistične partije Italije, 35. sloj, 37. pritok Rena v Švici, 39. brenkalo sevmoameriških čmrcov, angleški kitari podobno glasbilo z okroglim trupom, 40. muslimanstvo, 42. očrt, opis, 43. država na jugozahodu Južne Amerike, 46. orientalski prašek za lase, 47. jarem, 50. znak za kemično prvino erbij, 52. veznik.

Planinski izlet na Triglav

Planinska sekcija Iskra-Elektromehanika Kranj bo organizirala v soboto in nedeljo, 2. in 3. oktobra 1976 vzpon na Triglav.

Odhod iz Kranja bo ob 6. uri zjutraj, avtobus nas bo peljal na Rudno polje. Prvi dan je predviden vzpon čez Velo polje in Kredarico na vrh „očaka“ ter povratek na Kredarico. Naslednji dan pa še hoja čez Hribarice, mimo Triglavskih jezer in čez Komarčo v Bohinj.

Cena prevoza je 30 din.

Prijave in vplačila sprejema Olga Pakj iz tajništva ERO, tel. 28-22 do vključno srede, 29. septembra.

Vabljeni!

Nedeljsko jutro je razkrilo nebo brez oblaka in narsikdo, ki se je potrudil in dovolj zgodaj vstal, je doživel nepozaben sončen vzhod. Na tisoče snežnih kristalov se je lesketalo v soncu, da je jemalo vid in besedo, ko se je oko ustavilo na vrhovih Julijcev, ki so se v neprekinjeni verigi zglobljali za horizontom. Ob pol osmih so se zbrali vsi, ki so se želeli povzpeti na vrh.

Naš znani „Himalajec“ Zoran Bešlin in njegovi tovariši so jih v navezah popeljali do Aljažvega stolpa. Druga skupina planincev pa je odhitela na Planiko, kjer so presenečeni udeleženci izleta prejeli TRIM nalepko – Pot pod noge, krepimo srce in TRIM značko. Sale, smeh in prijetno kramljanje so spremljali „iskraše“ na poti proti Vodnikovim koči, ko so se polni nepozabnih spominov vračali v dolino. Še en pogled nazaj na vrhove, ki so se ponovno zavili v megle in oblake, krepak stisk rok ter hvala vsem tistim, ki so poskrbeli za varen vzpon na dvatisočaka. Špela Murovec

Spet oživljena dejavnost naših šahistov

V poletnem obdobju navadno vsako leto malce zamre aktivnost šahistov po naših temeljnih organizacijah, pa čeprav povsem nikoli ne izostane njihova srečanja in turnirji.

Kljub temu po letošnjih dopustih lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je Šahovsko društvo Iskra začelo z večjo aktivnostjo, kot doslej.

Prvi dokaz znova oživljene dejavnosti naših šahistov je v tem, da se bodo odslej vsak torek od 16. do 20. ure zbirali v prostorih menze v naši stolpnici na Trgu revolucije vsi aktivni šahisti iz organizacij na področju mesta Ljubljane.

V tem času bodo imeli redne tedenske šahovske treninge, razen tega pa bo šahovsko društvo Iskra organiziralo razna strokovna šahovska pred-

avanja in simulanke, kot stalna oblika dela šahistov pa naj bi bili redni mesečni šahovski hitropotezni turnirji, ki so se v zadnjih letih med šahisti Iskre že dokaj uveljavili, le, da bi bilo razveseljivo, ko bi se jih vsakokrat udeležilo kaj več naših šahistov, kot doslej. Naši šahisti bodo ob vsakotredenskem treningu in mesečnih hitropoteznih turnirjih prav gotovo še poglobili svoje šahovsko znanje, zato pa uspešnejše sodelovali na številnih tekmovanjih in turnirjih zunaj Iskre prav tako pa tudi v sindikalnem šahovskem prvenstvu Ljubljane, ki bo steklo enkrat v januarju prihodnjega leta.

Dejavnost in dosežke naših šahistov bomo tako kot doslej spremljali sproti tudi v našem listu.

PRAVNIKOV KOTIČEK PRAVNIKOV KOTIČEK PRAVNIKOV KOTIČEK PRAVNIKOV KOTIČEK

DOM ODDIHA – POČITNIŠKI DOM SE V DELOVNI ORGANIZACIJI NE SME ORGANIZIRATI KOT TEMELJNA ORGANIZACIJA ZDRUŽENEGA DELA.

TOZD v sestavu delovne organizacije, ki združuje več temeljnih organizacij, je zahtevala od ustavnega sodišča odločbo, da sme biti organizirana kot temeljna organizacija združenega dela. K temu so dale pristanek vse temeljne organizacije v sestavu delovne organizacije.

Ustavno sodišče Jugoslavije je z odločbo USJ U 475/75 z dne 23. 12. 1975 odločilo, da to ni mogoče.

Temeljna organizacija združenega dela „Prenos toplotne energije“ iz Beograda v sestavi delovne organizacije „Beogradske elektrane“, ki je članica Združenega elektropodjetja v Beogradu se je obrnila na Ustavno sodišče Jugoslavije s predlogom, da se odloči o sporu med njo in navedenim združenim podjetjem.

V sporu so nasprotniki osamosvojitve navedenega počitniškega doma navajali, da so ustanovitelji in lastniki sredstev doma Elektrovojvodina Novi Sad, Energoprojekt Beograd in ostale članice elektrogospodarskega podjetja. Ni pogojev, da bi se dom organiziral kot temeljna organizacija, niti ne, da bi se pridružil kakšni drugi temeljni organizaciji.

Delavci navedenega doma so trdili, da imajo vse pogoje za organiziranost kot TOZD. Samostojno nastopajo na trgu, imajo svoj ziro račun, svoj dohodek v zaključnem računu posebej izkazujejo. V organizaciji kot TOZD bi bile njihove zmogljivosti bolje izkoriščene, dosežen bi bil večji dohodek. Medsebojna razmerja med ustanoviteljicami in delavci doma bi se uredila s posebnim sporazumom.

V postopku je bilo ugotovljeno, da so ustanoviteljice iz svojih skladov skupne porabe ustanovile in doslej opremile dva domova, ki nastopata pod skupnim imenom kot posebna gostinska enota. Dom upravlja svet ustanoviteljic, ki določa njegovo notranjo organizacijo in sistemizacijo delovnih mest. Način izkoriščanja objektov ter cene zanje določajo samoupravni organi ustanoviteljic ob sodelovanju delavcev doma v pripravi predlogov za cene. Ustanoviteljice plačujejo zavarovalne premije, anuete, plačujejo stroške investicijskega vzdrževanja in sicer iz svojih skladov skupne porabe ter krijejo tudi morebitno izgubo poslovanja doma.

Ustavno sodišče je predlog za organizacijo kot TOZD torej zavrnilo. Pri tem je izhajalo s stališča, da ta dom kot posebna delovna enota z določenimi samoupravnimi pravicami že od samega začetka ni pomenil dela ene same delovne organizacije iz sestava ustanoviteljic, temveč je bil ustanovljen kot posebna delovna enota pri

zdrženem elektrogospodarskem podjetju. Glede na namen, zaradi katerega je bil ustanovljen, na njegov poslovni predmet in na značaj njegovih sredstev ima dom obveznost, da daje vsem delavcem delovnih organizacij ustanoviteljic in njihovim družinskim članom storitve v zvezi z dopustom in rekreacijo, zato ni podlage, da bi se združil in povezal, morda kot temeljna organizacija, s kakšno določeno delovno organizacijo iz sestava svojih ustanoviteljic, in tudi ne možnosti, da bi ostal s statusom TOZD v okviru združenega elektrogospodarskega podjetja oziroma v okviru njegovih skupnih služb, ki so tudi same organizirane kot delovna skupnost.

Okoliščina, da je dom na razpolago tudi drugim, kadar ima proste zmogljivi-

vosti, nima po pojmovanju Ustavnega sodišča Jugoslavije takega pomena, da bi vplivala na spremembo njegovega statusa, ki so ga določile ustanoviteljice.

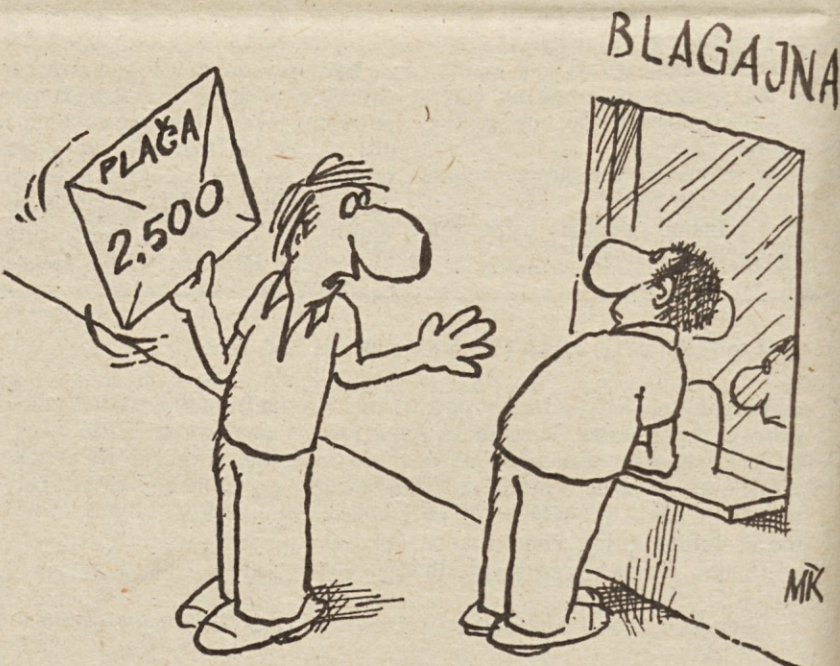
Izhajajoč iz navedenih ugotovitev in v zvezi s čl. 375 Ustave SFRJ in 22. člena ustavnega zakona za izvedbo ustave SFRJ je torej Ustavno sodišče odločilo:

„Ugotavlja se, da počitniški dom združenega elektrogospodarskega podjetja (hotel Park – Budva) ne izpolnjuje pogojev, da bi se organiziral v temeljno organizacijo združenega dela v sestavi Združenega elektrogospodarskega podjetja Beograd.“

Odločbo pričujemo, da se ne bi pojavile take tendence tudi v Sloveniji.

Priredil Cafuta Lojze

IZPOSOJENO IZ PAVLIHE



– Škoda, da h takšni plači ne dajejo tudi navodil za uporabo!

IZLET PD ISKRA

Še enkrat izlet na Triglavsko jezero

Zaradi izrednega zanimanja se je Planinsko društvo Iskra odločilo, da bo letos še enkrat organiziralo izlet na Sedmera triglavsko jezero. Izlet bo v soboto in nedeljo, 2. in 3. oktobra.

Odločili smo se za nekoliko spremenjeno inačico junjskega izleta. Peljali se bomo do Savice in jo namesto proti Komni ubrali čez Komarčo ter mimo Črnega jezera do koč ob Triglavskih jezerih. Prenosišča so že rezervirana, naknadno pa bo treba sporočiti le še število udeležencev.

Še isti dan, torej v soboto nekako ob enih popoldne bomo odšli na izlet na Lepo Špiče, manj telesno pripravljeni pa se bodo lahko povzpeli po dolini jezer do koč na Prehodavcih.

V nedeljo zjutraj se bomo preko Štarc odpravili na Malo Tičarico, nato pa nas bo pot mimo Krede vodila do Ovčarije, odkoder se bomo spustili do Črnega jezera. Od tam pelje izredno prijetna pot do Komne. Prav to pot mnogi hribovci ne poznajo, čeprav je lepo označena in je z nje vseskozi lep razgled. Po kratkem počitku v domu na Komni ali pa v koči pod Bogatinom se bomo nato spustili do Savice.

Kdor se namerava udeležiti tega, prepričani smo lepega in prijetnega izleta, naj se vključno torka, 28. septembra prijavi pri Planinskem društvu Iskra, Ljubljana, Trg revolucije 3, tel. 324-765. Izlet bo vodil Lado Drožž.

ISKRA – glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra, industrije za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente, Kranj – Urejuje uredniški odbor – Glavni urednik: Bogo Mohor, v. d. odgovornega urednika: Janez Šilc – Izhajajo tedensko – Rokopisov ne vračamo – Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon 24-905, int. 48 – Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA-DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.